

เวียงเจ็ดลิน

Wiang Jed Lin ("Jed Lin City")

เวียงเจ็ดลิน

ศักดิ์นรินทร์ ชาวงิ้ว

โครงการจัดทำเอกสารเผยแพร่องค์ความรู้วิชาการด้านศิลปวัฒนธรรม

ศูนย์วัฒนธรรมศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

เวียงเจ็ดลิน

เวียงเจ็ดลิน
Wiang Jed Lin

ศักดิ์นรินทร์ ชาวจิว

Saknarin Chao-ngiw

แปลโดย

นักศึกษารายวิชา วิชา Business Translation (BOAEC130)

อาจารย์ผู้สอน นายเฉลิมชัย พาราสุข

ปีการศึกษา ๒๕๖๒

โครงการจัดทำเอกสารเผยแพร่องค์ความรู้วิชาการด้านศิลปวัฒนธรรม

ชื่อหนังสือ : เวียงเจ็ดลิน Wiang Jed Lin

เจ้าของ : ศูนย์วัฒนธรรมศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ที่ปรึกษา: รศ.ศีลศิริ สง่าจิตร

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

รศ.สมชาติ หาญวงษา

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ

ผศ.ชัยปฐมพร ธนพัฒน์ปวงวัน

ผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรมศึกษา

อ.เฉลิมชัย พาราสุข

อาจารย์ประจำรายวิชา *Business Translation (BOAEC130)*

ผู้เขียน : ศักดิ์นรินทร์ ชาวจั่ว

แปลโดย : นักศึกษารายวิชา วิชา Business Translation (BOAEC130)

บรรณาธิการ: อุไรพร ดาวเมฆลับ

กองบรรณาธิการ: ศักดิ์นรินทร์ ชาวจั่ว

รจนา ราชญา

วันทนา มาลา

พิสูจน์อักษร: อุไรพร ดาวเมฆลับ

ออกแบบและจัดหน้า: อัชฎาวุฒิ ดวงจิต

จำนวน: ๕๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่: ศิริวัฒนา กราฟฟิค โทร. ๐๕๓-๒๓๑๒๐๑, ๐๕๓-๒๒๑๐๙๗

๓/๒๔ ถ.รัตนโกสินทร์ ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

กันยายน ๒๕๖๓

คำนำ

เวียงเจ็ดลิน เป็นเมืองโบราณรูปวงกลม อยู่บริเวณเชิงดอยสุเทพ ทางด้านถนนห้วยแก้วตัดผ่าน อันเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา โดยที่ตั้งของมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ส่วนด้านทิศตะวันออกของตัวเวียงที่เป็นรูปวงกลม พร้อมกับหน่วยงานราชการอื่น ๆ ที่อยู่ในเขตเมือง

จากเรื่องเล่าตำนานต่าง ๆ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่กล่าวถึงเวียงเจ็ดลิน กระจายกันไป ในการนี้ทางศูนย์วัฒนธรรมศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จึงได้มีการรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับเวียงเจ็ดลินขึ้น โดยนายศักดิ์รินทร์ ชาวัง นักวิชาการศึกษา ของศูนย์วัฒนธรรมศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา โดยได้จัดพิมพ์เป็นรูปเล่มภาษาไทยไปแล้วก่อนหน้านี้ไปครั้งหนึ่ง

เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ให้กว้างขวางออกไปมากขึ้น โดยมีการแปลงานที่เรียบเรียงขึ้นนั้นเป็นภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาในรายวิชา Business Translation (BOAEC130) มีอาจารย์เฉลิมชัย พาราสุข เป็นอาจารย์ประจำวิชา เพื่อนำนักศึกษา ได้นำความรู้ที่ได้มาใช้ให้เกิดความชำนาญ บ่มเพาะความเชี่ยวชาญในวิชาไปสู่การเป็นบัณฑิตนักปฏิบัติ พร้อมกันนั้นก็ได้รับความรู้ในเรื่องเวียงเจ็ดลินไปด้วย

ดังนั้นในโครงการจัดทำเอกสารเผยแพร่องค์ความรู้วิชาการด้านศิลปวัฒนธรรม ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ นี้จึงได้จัดพิมพ์งานดังกล่าวเพื่อให้ทุกคนได้เข้าถึงความรู้ที่ได้กว้างขึ้น และเป็นประโยชน์ในการศึกษา และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ทั้งนี้ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากหนังสือเล่มนี้ ก็ขออุทิศให้กับบรรพชนแห่งเวียงเจ็ดลินนี้

กองบรรณาธิการ

สารบัญ

คำนำ	ก
สารบัญ	ข
เวียงเจ็ดลิน	๑
ตำแหน่งแห่งที่	๑
เวียงเจ็ดลินยุคก่อนล้านนา	๕
ยุคหริภุญไชย	๑๓
เวียงเจ็ดลินสมัยล้านนา	๑๖
เวียงเจ็ดลินในยุคการเปลี่ยนแปลง...หนึ่งฟ้าดินเดียว	๒๒
พื้นที่วัดต่อเวียง : กรณีวัดหมูปุ่น	๒๗
พื้นที่วัดต่อเวียง : กรณีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	๓๑
เวียงเจ็ดลินกับชุมชนข้างเคียง	๓๔
สรุป	๔๓
บรรณานุกรม	๔๔
ประวัติผู้เขียน	๔๗
Wiang Jed Lin	49
Location	49
Jed Lin City before the Lanna era	52
The Hariphunchai Period	58
Wiang Chet Lin in Lanna period	61
Wiang Jed Lin in, one sky one land, period.	66
The restoration Tor Wiang temple, Moo Boon temple	70
The restoration of Tor Wiang temple, Rajamangala University Lanna case.73	
Wiang Jed Lin and Chang Kian village	76
To summarize	83
About the writer	84

เวียงเจ็ดลิน

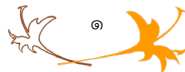
เรียบเรียงโดย ศักดิ์รินทร์ ขาวจิว
นักวิชาการศึกษา ศูนย์วัฒนธรรมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ตำแหน่งแห่งที่

เวียงเจ็ดลิน วงจรรูขี้เหล็ก เป็นเวียงเล็ก ๆ ที่ไม่ค่อยมีใครรู้จักแม้ว่าจะผ่านไปมาเป็นประจำทุกวันก็ตาม ปัญหาหลักก็คือความรู้เรื่องเวียงเจ็ดลินมีไม่มาก และไม่แพร่หลายเท่าเวียงเชียงใหม่ หรือเวียงกุมกาม หรือไม่อาจจะเป็นไปได้ที่ตัวเวียงอยู่ใกล้ชิดกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นที่ผู้คนให้ความสนใจมากกว่า เช่นดอยสุเทพ หรือ สวนสัตว์ เป็นต้น

เวียงเจ็ดลิน รูปวงกลมบริเวณเชิงดอยสุเทพ

คำว่า “วิ” (ลิน) นี้ ก็หมายถึง รวงริน และ คำว่า “เจ็ดลิน” ก็คือรวงรินทั้งเจ็ด^๑ ด้วยว่ามีกรพบรางไม้จากเวียงเจ็ดลินหนึ่งรางที่มีขนาดใหญ่และยาวพอสมควร ปัจจุบันเก็บไว้ที่สาขาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนอีกประเด็น คำว่า “เจ็ดลิน” จะหมายถึงสายน้ำที่หล่อเลี้ยงในเมืองมี ๗ สาย หากพิจารณาแผนที่ของเวียงเจ็ดลินแล้ว ก็พอจะเห็นสายน้ำหลายสายทั้งที่ไหลผ่านเวียงและขนานเมืองทั้งด้านทิศเหนือและทิศใต้ อ. จำเลาะ สมจิตต์ ผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณเวียงเจ็ดลินมากกว่า ๕๐ ปีได้เล่าให้ฟังว่า น้ำห้วยสายต่างๆ นั้นมีครบเจ็ดสายที่เข้าสู่เมือง โดยน้ำห้วยแก้ว แบ่งเป็น สามสาย คือ

๑. คาน้ำกลางเวียง อันเป็นจุดศูนย์กลางของรูปวงกลมตามกำแพงเมืองและคูน้ำไหลลงคูเมืองของเวียงเจ็ดลินด้านใต้

๒. ห้วยแก้ว ที่แบ่งน้ำส่วนหนึ่งลงมายังคูเมืองด้านทิศใต้

๓. ปัจจุบันได้แห้งไปแล้ว เป็นร่องน้ำห้วยแก้วตัดผ่านพื้นที่สวนรุกชาติห้วยแก้ว

๔. น้ำห้วยบริเวณด้านหลังวัดศรีโสดาเป็นสาย

๕. น้ำจากด้านหลังจุดวัดแรงสันสะเทือน โดยสายที่ ๔ และที่ ๕ นี้ ไหลรวมกันกันเป็นสายเดียวตัดผ่านตัวเวียงเจ็ดลิน โดยปัจจุบัน ทางปศุสัตว์ได้กั้นเป็นอ่างเก็บน้ำสำหรับใช้ในพื้นที่

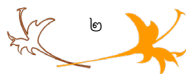
๖. น้ำที่ไหลเข้าคูเมืองเวียงเจ็ดลินด้านเหนือ หรือปัจจุบันเรียกติดปากกันว่าห้วยคอกล่อน และ

๗. ห้วยข้างเคียน ที่ไหลอ้อมเวียงด้านทิศเหนือและวกลงมาทางตะวันออก รับน้ำจากคูเมืองและในเวียงเจ็ดลินออกไป รวมเป็น “เจ็ดลิน”^๒ ดังภาพต่อไปนี้

---

^๑ สรัสวดี อ่องสกุล. ขุมชนโบราณในแอ่งเชียงใหม่ – ลำพูน. (กรุงเทพฯ:อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๓) หน้า ๑๓๐

^๒ สัมภาษณ์ อ.จำเลาะ สมจิตต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา สัมภาษณ์วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๓

สายน้ำทั้ง ๗ ของเวียงเจ็ดลิน

เวียงเจ็ดลินอยู่เชิงดอยสุเทพทางตะวันตกเฉียงเหนือของเมืองเชียงใหม่ อันเป็นเวียงที่มีความสำคัญในประวัติศาสตร์ ปัจจุบันมีถนนห้วยแก้วตัดผ่าน และเป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการหลายแห่งด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา, สวนสัตว์เชียงใหม่, สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์เชียงใหม่, สถานีตำรวจภูธรภูพิงค์ราชินีเวศน์ สวนรุกขชาติห้วยแก้ว เป็นต้น การเข้ามาของสถานที่ราชการ โดยเฉพาะสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์เชียงใหม่ นั้น มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของเวียงเจ็ดลิน ทำให้สามารถรักษาสภาพของเวียงโบราณมิให้ถูกทำลายไปตามการขยายตัวของเมืองได้พอสมควร

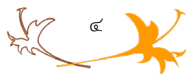
ลักษณะกายภาพของตัวเวียงเป็นที่ราบเชิงเขา มีพื้นที่สูงด้านตะวันตกและลาดเทมาทางตะวันออก พื้นที่ด้านตะวันตกสูงกว่าบริเวณอื่นมาก ทำให้ด้านนี้ไม่จำเป็นต้องมีคันดิน ส่วนด้านอื่น ๆ เป็นคันดินสองชั้น มีคูน้ำอยู่ระหว่างกลาง แต่ปัจจุบันบางส่วนได้ถูกทำลายลง แต่คันดินที่สมบูรณ์ที่สุดจะอยู่บริเวณสวนรุกขชาติห้วยแก้ว ส่วนคันดินชั้นนอกถูกทำลายลงไปมากแต่ยังพอเห็นได้ในบางช่วง

รูปร่างของเวียงเจ็ดลิน เป็นรูปวงกลม มีแนวคันดินสองชั้น มีคูน้ำคั่นกลาง มีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๙๐๐ เมตร^๑ การที่สร้างเมืองเป็นรูปวงกลมนี้ ไกรสินธุ์ อุ๋นใจจินต์ให้ความเห็นว่า ไม่น่าเกี่ยวข้องกับคติจักรวาลดังกล่าว แต่น่าจะเป็นรูปแบบการก่อสร้างที่มาจากภูมิปัญญาของคนพื้นเมืองในท้องถิ่น ที่มีพัฒนาการการก่อสร้างมาตั้งแต่รุ่นก่อนพุทธศตวรรษที่ ๑๙^๒

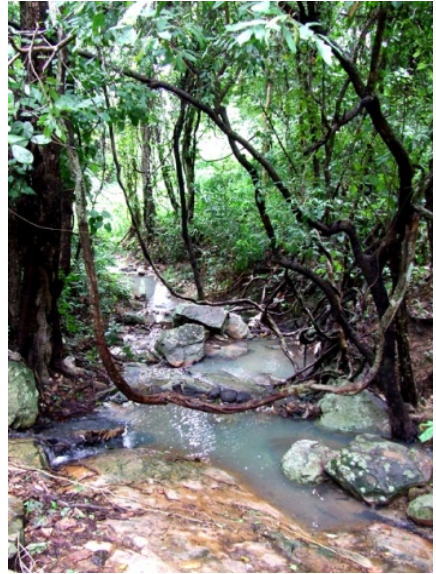
^๑ ไกรสินธุ์ อุ๋นใจจินต์. **วัดกู่ดินขาว-เวียงเจ็ดลิน**. (เชียงใหม่ : สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่ ๖ เชียงใหม่, ๒๕๔๔) หน้า ๒๓

^๒ ไกรสินธุ์ อุ๋นใจจินต์. (รวมเรื่อง) **ประวัติการตั้งถิ่นฐานบ้านเมืองในล้านนา ระยะเวลาพุทธศตวรรษที่ ๑๙**. (ม.ป.ท.:ม.ป.ป.) หน้า ๑๐

รางวัลไม้ที่พบบที่เวียงเจ็ดลิน

สายน้ำสายที่ ๖ ไหลเข้าสู่เวียงเจ็ดลิน

เวียงเจ็ดลินยุคก่อนล้านนา ยุคก่อนประวัติศาสตร์

การแบ่งยุคทางประวัติศาสตร์นั้น มักใช้ตัวหนังสือเป็นตัวแบ่งก่อนและหลังประวัติศาสตร์ แต่ละพื้นที่ของโลก การเข้าสู่ยุคประวัติศาสตร์แตกต่างกันไป สำหรับในดินแดนล้านนานั้นการใช้ตัวอักษรบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ นั้นจะอยู่ในสมัยทริภุญไชยแล้ว โดยใช้อักษรมอญและภาษามอญในการบันทึก

ในที่นี้จะขอกกล่าวถึงสังคมยุคโบราณก่อนที่จะเข้าสู่ยุคที่ในตำนานกล่าวย้อนไปถึงในอาณาจักรเวียงเจ็ดลินและใกล้เคียง

ลักษณะทางกายภาพของเวียงเจ็ดลินนั้น มีสายน้ำหลายสายไหลจากตะวันตกสู่ตะวันออก และพื้นที่ก็ลาดเทไปทางตะวันออก กอปรกับมีน้ำผุดอยู่ในบริเวณนั้น ทั้งหมดนี้อยู่เชิงดอยสุเทพทั้งสิ้น อันเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยและเก็บของป่าล่าสัตว์ของคนยุคก่อนประวัติศาสตร์กระจายอยู่ทั่วไปบริเวณโดยรอบดอยสุเทพ

จากการขุดตรวจเวียงเจ็ดลินของหน่วยศิลปากรที่ ๘ เชียงใหม่ กรมศิลปากร ยัง
หลุมที่ ๓ บริเวณใกล้บ้านพักปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่ พบเครื่องมือหินกระเทาะ ทั้งเครื่องมือ
แกนหินและสะเก็ดหิน^๑

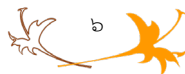

เครื่องมือหินที่ขุดพบบริเวณเวียงเจ็ดลิน

เครื่องมือหินกระเทาะเหล่านี้ ชี้ให้เห็นชัดเจนว่า ในบริเวณเวียงเจ็ดลินนั้นมีการอยู่อาศัย หรือการใช้ประโยชน์ในการหาของป่าล่าสัตว์มาแต่ยุคหินใหม่เรื่อยมา และกระจายตัว
ทั่วไปในบริเวณดอยสุเทพ

จากโครงการสำรวจและขุดค้นทางโบราณคดีในพื้นที่ดอยสุเทพ ที่ทางห้างหุ้นส่วน
จำกัด โบราณรักษ์ ได้ดำเนินงานเสนอต่อสำนักโบราณคดีที่ ๘ เชียงใหม่ กรมศิลปากรนั้น
พบว่า โบราณสถานใกล้จุดชมวิว (GPS no.049) ลึกประมาณ ๒๑๐ – ๒๔๐ เซนติเมตร พบ
เครื่องมือหินกระเทาะหน้าเดียวที่ใช้งานจนหมดสภาพ และลึกลงไป ๒๔๐ – ๒๗๐ เซนติเมตร

^๑ สำนักโบราณคดีที่ ๘ เชียงใหม่ กรมศิลปากร

พบเครื่องมือสะเก็ดหิน ซึ่งจากหลุมขุดค้นบริเวณนี้ที่พบเครื่องมือหินสันนิษฐานว่าน่าจะมีอายุอย่างน้อย ๑๐,๐๐๐ ปีขึ้นไปน่าจะตรงกับสมัยไพลสโตซีน^๑ นอกจากนี้ยังพบหลักฐานยุคหินใหม่ (Neolithic) ในบริเวณเพิงผาใกล้ถ้ำฤๅษี โดยพบกำไลหินขัด ภาชนะดินเผาหลายเชือกทาบ และชิ้นส่วนของภาชนะดินเผาแบบตกแต่งสีที่ส่วนใหญ่^๒ ทั้งหมดนี้ชี้ให้เห็นถึงว่า บริเวณโดยรอบดอยสุเทพ เป็นแหล่งใช้ประโยชน์มาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ตั้งพบหลักฐานเครื่องมือหินกระเทาะทั้งในเขตเวียงเจ็ดลินและบนดอยสุเทพ

เวียงเจ็ดลิน...ก่อนทริภุญไชย-ชนพื้นเมือง

ตำนานที่กล่าวถึงการสร้างเวียงเจ็ดลิน คือตำนานสุวรรณคำแดง^๓ และตำนานเชียงใหม่ปางเดิม^๔ ที่ได้อธิบายถึงการก่อสร้างเมืองของชนพื้นเมืองในแถบดอยสุเทพ

ซึ่งในตำนานดังกล่าวย้อนไปถึงเรื่องราวของเจ้าหลวงคำแดง อันเป็นอารักษ์ของเมืองเชียงใหม่ ว่าได้เดินทางตามเนื้อทรายทอง มาถึงดอยสุเทพ และได้มีลูกกับนางมมผือและนางสาตกว้าง จากนั้นก็สร้างเมือง “ล้านนา” ให้ลูกได้อยู่จากนั้นก็ได้กลับไปยังดอยหลวงเชียงดาว

เมืองที่เจ้าหลวงคำแดงได้สร้างนั้นต่อมาได้ล่มเป็นหนองใหญ่ แล้วก็ได้สร้างเมืองใหม่ขึ้นมาอีกเมือง ชื่อว่า “เมืองนารัฐฐะ” โดยมีเจ้าเมืองชื่อว่า “มินนราช” สืบมาจนถึงสมัย

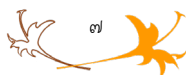
---

^๑ รายงานการสำรวจและขุดค้นทางโบราณคดี โครงการสำรวจและขุดค้นทางโบราณคดีในพื้นที่ดอยสุเทพ. เอกสาร นำเสนอต่อสำนักโบราณคดีที่ ๘ เชียงใหม่ กรมศิลปากร ดำเนินงานโครงการโดย ห้างหุ้นส่วนจำกัด โบราณรักษ์. ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๓, หน้า ๑๐๗ - ๑๑๕

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๕๑

^๓ เรียบเรียงจาก ตำนานเจ้าหลวงคำแดง ใน สงวน โชติสุขรัตน์. **ประชุมตำนานลานนาไทย.** (กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์ ๒๕๐๕) หน้า ๑๑๗ - ๑๖๐

^๔ เรียบเรียงจาก สมหมาย เปรมจิตต์ และคณะ. **ตำนานเชียงใหม่ปางเดิม.** (เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๗) หน้า ๖ - ๑๕

ของ “พระยามุนินทพิชชะ” คนไม่มีศีลไม่มีสัจ เจ้าเมืองชาตคณธรรม ทำให้อารักษ์และเซน บ้านเซนเมืองไม่พอใจ บันดาลให้เมืองล่มลงเป็นคารบสอง

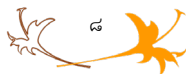
ถัดมาก็ไปสร้างเมืองอีกเมืองหนึ่งอยู่ทางตะวันออกของดินดอยอุสุปปทตาโดยมีฤๅษี มาซึ่งดอยเจ็ดลินให้สร้างเวียง นามว่า “เวียงเขมฐฐปุรี” หรือ “เวียงเจ็ดลิน” ซึ่งขณะนั้นมีทั้ง ไทและลัวะอยู่ด้วยกัน ฝ่ายข้างไท มีพระยาสะเกต เป็นหัวหน้า ฝ่ายลัวะมีพระยาวิวอเป็น หัวหน้า

การที่พบคนในรอยเท้าสัตว์ และฤๅษีสร้างเมืองต่างๆ นั้นปรากฏว่ามีการทับซ้อนกัน กับตำนานมูลศาสนาที่มีการกล่าวคล้ายๆ กันว่า หลังจากที่ฤๅษีवासูเทพ เห็นคนชายหญิงใน รอยเท้าช้าง แรด และวัว ก็ให้แต่งงานกันและสืบลูกสืบหลาน ต่อมา ฤๅษีก็รับลูกแม่เนื้อที่มา ตีมน้ำปัสสาวะของฤๅษีแล้วตั้งครรรค์ลอดลูกทั้งไว้ ก็นำมาเลี้ยงให้แต่งงานกันพร้อมทั้งสร้าง เมืองให้นามว่า “มิลสังครนคร”^๑ ต่อมาฤๅษีก็สร้างเมืองอมรปุรนครขึ้นมาอีกเมืองหนึ่ง เพื่อให้ เชื้อสายแห่งลูกเนื้อนั้นครอง แต่ว่าในเมืองอมรปุรนครนั้นเกิดการตัดสินคดีลูกหุบตีแม่ นั้น ผิดพลาด ทำให้เทวดาลงโทษโดยการล่มเมืองนี้กลายเป็นหนองน้ำ ถัดนั้นจึงค่อยสร้างเมือง ลำพูนในเวลาต่อมา^๒

ส่วนในคร่าวขอ ที่พิมพ์เป็นอักษรธรรมล้านนาโดยโรงพิมพ์อเมริกัน ที่แต่งโดยนาย อินแถลง ที่โครงการ e-๖๐ วรรณพิมพ์ล้านนา ใส่ชื่อใหม่ว่า “คร่าวขอประวัติเมืองล้านนา” ที่กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของเมืองลำพูนและพระนางจามเทวี มีตอนหนึ่งที่กล่าวถึงเมือง มิลสังครนคร ไว้ว่า

^๑ ในคำอธิบาย ใน **ตำนานมูลศาสนา** ฉบับพิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พระธรรม- ราชานุวัตร (ใสว กิตติมโม) ณ เมรุวัดยานนาวา กรุงเทพฯ วันที่ ๑๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๓๐, หน้า ๑๗๖ บอกว่า ในตำนานจามเทวีวงศ์ เรียกว่า เมือง มิลสังครนคร พร้อมกันนั้นในคำอธิบายนี้ระบุไว้ว่า เมือง นี้อยู่ที่เชิงดอยสุเทพ

^๒ สรุปความจาก **ตำนานมูลศาสนา**, อ่างแล้ว หน้า ๑๗๕ - ๑๗๘

“มิดคสังคะ- บุรีรัฐฐา
อยู่ริมตีนคอย สุเทพที่หัน

ใส่ชื่อนามา แต่เดิมาอัน
กลายเป็นเจ็ดลินเมื่อช้อย”^๑

กลับมาถึงตำนานเชียงใหม่ปางเดิมต่อ ส่วนเวียงเชษฐบุรีหรือเวียงเจ็ดลินนี้มีผู้ปกครองสืบมา ๑๕ ท้าวพระญา ก็ถูกผีขอกฟ้าตายน มาล้อมเวียงทำให้ชาวเมืองเดือดเนื้อร้อนใจเป็นอันมาก ยามนั้นเจ้ารังสี จึงขึ้นไปขอความช่วยเหลือจากพระยาอินทาทิราช พระยาอินท์จึงให้ชาวลัวะทั้งหลายถือ คีล ๕ คีล ๘ เมื่อนั้นผีทั้งหลายก็ไม่มาเบียดเบียนอีกต่อไป และนอกจากนี้ พระอินทร์ก็ยังให้ลัวะ ๙ ตระกูลดูแลรักษา บ่อเงิน บ่อทอง และบ่อแก้ว บ้านเมืองเจริญและขยายตัวมากขึ้น

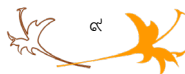
จากเวียงเชษฐบุรีจึงขยายไปสร้างเวียงใหม่อีกสองแห่งคือ “เวียงสวนดอกไม้หลวง” และ “เมืองล้านนาพบุรี” ตามลำดับ สำหรับตำนานจะกล่าวถึงเวียงเจ็ดลินหรือเวียงเชษฐบุรีเพียงเท่านี้ จากนั้นจะเป็นเรื่องราวของเสาอินทชิลต่อไป

นอกจากตำนานนี้แล้ว เวียงเจ็ดลิน หรือเวียงเชษฐบุรี ยังกล่าวถึงในตำนานของขุนหลวงวิรังคะ อันเป็นเจ้าแห่งลัวะบริเวณเชิงคอยสุเทพ ที่ทำการสู้รบกับหริภุญไชย ด้วยเหตุที่พระนางจามเทวีไม่ตอบรับจิตปฏิพัทธ์ซึ้งยังดูหมิ่น จึงยกทัพเพื่อจะมาต่อทำกับเมืองหริภุญไชย แต่สุดท้ายก็พ่ายให้กับสองโอรสฝาแฝดของพระนางจามเทวีที่ทรงช้างปู่ก่างาเขียว การที่ลัวะพ่ายแก่อาณาพของช้างปู่ก่างาเขียวนี้ มีการเล่าลือกันในกลุ่มชาวลัวะ แม่กระทั้วชาวลัวะที่อยู่ในบ้านแก๊ก เมืองเชียงตุง^๒

^๑ อินแถลง. พระนางจามเทวีครองเมืองลำพูน - ประวัติเมืองหัวฮ่อง. เชียงใหม่:โรงพิมพ์อเมริกัน.

(ม.ป.ป.), หน้า ๕

^๒ รัตนพร เศรษฐกุล. ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจวัฒนธรรมแอ่งเชียงใหม่-ลำพูน. (กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์ซิลค์เวอร์ม, ๒๕๕๒) หน้า ๓๕

ขุนหลวงวิรังคะพุงสะเหน่าคู่เมืองหริภุญไชย อนุสาวรีย์ที่บ้านเมืองกะ ต.สะลวง อ.แมริม จ.เชียงใหม่

ม่อนขัวห่ลื้อง ที่ห่ลื้องของขุนหลวงพลิกคว่ำและตะแคงไปยั้งเมืองลำพูน

จากตำนานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนี้ ชี้ให้เห็นว่า แแถบเชิงดอยสุเทพ เป็นเขตที่มีการพัฒนาและเจริญมาในระดับหนึ่ง มีการตั้งถิ่นฐานของผู้คนในดินแดนนี้มาเนิ่นนานแล้ว โดยมีการรวมกันเป็นกลุ่มต่าง ๆ ที่ในตำนานจะใช้สัญลักษณ์ในรูปแบบของคนในรอยเท้าสัตว์ หรือใช้สัตว์เป็นสัญลักษณ์ประจำกลุ่มต่าง ๆ โดยภาพของแต่ละกลุ่มนั้นก็อาจจะส่งผลทำให้การรวมตัวกันของกลุ่มชนต่างๆ บริเวณนี้ไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร จนล่มสลายลงเมื่ออาณาจักรทริภุญไชยขยายตัว ด้วยการอยู่เป็นกลุ่มต่างๆ ยากต่อการรวมกันเป็นปึกแผ่น กอปรกับลักษณะแต่ละกลุ่มก็มีความแตกต่างกัน การติดต่อสื่อสารก็มีด้วยความยากลำบาก ดังเช่นกลุ่มลัวะหรือละว้าในปัจจุบัน ก็พบว่าชาวลัวะในแต่ละเขตมักจะมีภาษาเฉพาะและสื่อสารกันด้วยความลำบาก

สำหรับในตำนานที่กล่าวถึงทิวาสูเทพนั้น ก็มีการกล่าวถึงที่มาที่แตกต่างกัน แต่ทุกตำนานก็กล่าวไม่หนีไปจากที่ว่าทิวาสูเทพเป็นชนพื้นเมืองแถบดอยสุเทพ – ดอยคำ และนับว่าเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อดินแดนแถบนี้อย่างสูง ด้วยตัวทิวาเองนั้นก็เป็นตัวชี้ให้เห็นถึงว่ามีบางกลุ่มที่ได้รับวัฒนธรรมจากภายนอก ทำให้มีอำนาจต่อการปกครองแถบนี้สูง มีการก่อสร้างเมืองขึ้นมา ในตำนานกล่าวว่าได้สร้างเมืองหลายครั้งเนื่องจากเมืองล่ม นั่นอาจจะแสดงถึงการเรียนรู้ ลองผิดลองถูกในการสร้างเมืองหรือชุมชนขนาดใหญ่โดยชนพื้นเมืองที่เกิดจากกลุ่มต่างๆ ที่ไม่มีเสถียรภาพ ทำให้เมืองสุดท้ายที่ทิวาสร้าง คือเมืองทริภุญไชย ที่จะต้องพึ่งสหายจากต่างถิ่นและการไปอัญเชิญพระนางจามเทวีจากละโว้มาครอง ก็ถือว่าการเลือกที่จะรับเอาวัฒนธรรมภายนอกเข้ามาสู่ดินแดนแห่งนี้แทนที่ความเชื่อดั้งเดิม ทำให้เกิดการปะทะระหว่างสองวัฒนธรรมเกิดขึ้น ดังที่สะท้อนออกมาในตำนานของจามเทวี – วิรังคะ

จากตำนานต่าง ๆ ของการสร้างบ้านแปลงเมืองบริเวณเชิงดอยสุเทพมาจนถึงสมัย
ต้นทริภุญไชยนั้น ก็มีหลักฐานสนับสนุนความเป็นไปได้ว่ามีการสร้างเมืองในแถบนี้อยู่จริง นั่น
คือเมื่อประมาณ ๑๔๕๐ ปีก่อน^๑ หรือประมาณต้นพุทธศตวรรษที่ ๑๒ มีการสร้างกำแพงเวียง
เจ็ดลิน โดยสำนักโบราณคดีที่ ๘ เชียงใหม่ กรมศิลปากรจากการนำดินจากกำแพงเวียงเจ็ดลิน
ไปตรวจสอบหาอายุ โดยผลที่ออกมานั้นมีอายุเก่ากว่าเมืองทริภุญไชยที่สร้างราว พ.ศ.๑๓๑๐
- ๑๓๑๑ หรือต้นพุทธศตวรรษที่ ๑๔^๒

THERMOLUMINESCENCE LABORATORY		2011
Thermoluminescence Report	Irradiation Date: September 6, 2011	
Description of Object: Soils sample from Wiang Jed Lin, Chiang Mai, Thailand		
Supplied By : The 8 th Regional Office of Fine Arts, Chiang Mai		
Lab ID. A 0504		
Apparent Age: 1,440± 115		
Comments:		
Operated By: Thearaporn Chuenpee and Rapeeporn Sakunee		
 (Dr.Krit Won-in) Thermoluminescence laboratory Department of Earth Science, Kasetsart University, Bangkok		

Certify Photograph of Object Analyzed

ผลการตรวจสอบอายุดิน จากกำแพงเวียงเจ็ดลิน

^๑ ค่าอายุดินจากกำแพงเวียงเจ็ดลิน โดยตรวจเมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๔ โดยวิธี
Thermoluminescence dating ผลอยู่ที่ ๑,๔๔๐ ± ๑๑๕ BP จากสำนักโบราณคดีที่ ๘ เชียงใหม่ กรม
ศิลปากร

^๒ สรัสวดี อ๋องสกุล. ประวัติศาสตร์ล้านนา. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพฯ:อมรินทร์,๒๕๕๓. หน้า ๗๐

ยุคทริภุญไชย

จากตำนาน จะคาบเกี่ยวมาจนถึงสมัยทริภุญไชย จากเรื่องราวของจามเทวี และขุนหลวงวิรังคะ สื่อให้เห็นถึงชัยชนะของกลุ่มวัฒนธรรมใหม่ที่เหนือกว่ากลุ่มเดิมในแถบลุ่มน้ำปิง ในบางเรื่องเล่า ยังมีการสืบต่อไปอีกว่า เมื่อขุนหลวงวิรังคะพ่ายต่อพระนางจามเทวี มีการผนวกรวมของสองกลุ่มเข้าด้วยกัน เมื่อมีการแต่งงานระหว่างโอรสแฝดของพระนางจามเทวี กับธิดาแฝดของขุนหลวงวิรังคะ อันเป็นตัวแทนว่า กลุ่มลัวะได้ถูกผนวกเข้าสู่ยัวัฒนธรรมของทริภุญไชย เมื่อเวลาล่วงเลยมาช่วงสมัยทริภุญไชย การสถาปนาความเชื่อแบบพุทธ ในแถบที่ราบลุ่มแม่น้ำปิงก็เจริญรุ่งเรืองขึ้นมาก ทำให้มีการสร้างวัดและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ตั้งแต่เชิงดอย ไปจนถึงสันกู่ ดังปรากฏหลักฐานศิลปะทริภุญไชยเช่น

จิตรกรรมวัดจามเทวี (กุฎ) เล่าเรื่องราวการแต่งงานของ
ราชบุตรแฝดของพระนางจามเทวีและราชธิดาแฝดของขุนหลวงวิรังคะ

วัดกู่ดินขาว^๑ อยู่บริเวณหลังคอกข้างภายในสวนสัตว์เชียงใหม่ ต.สุเทพ อ.เมือง จ. เชียงใหม่ เป็นวัดเดียวของเวียงเจ็ดลินที่คงสภาพสมบูรณ์ที่สุด ได้มีการบูรณะขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ หลักฐานส่วนใหญ่มีตั้งแต่สมัยทริภุญไชยและสมัยล้านนา

^๑ ไกรสิน อุ๋นใจจินต์. วัดกู่ดินขาว-เวียงเจ็ดลิน. หน้า ๖ - ๘

สิ่งหนึ่งที่น่าสนใจที่วัดกุฎินขาวนี้ คือเทคโนโลยีและวิศวกรรมการก่อสร้างวัด มีการใช้อิฐเผาแกร่งขนาดใหญ่มาก และด้านโครงสร้างรับน้ำหนักในส่วนของเจดีย์ประธานของวัดที่ยังไม่พบหลักฐานแบบนี้ได้โบราณสถานอื่น

วัดกุฎินขาว บริเวณหลังคอกช้าง ในสวนสัตว์เชียงใหม่ ก้อนอิฐใหญ่กุฎินขาว และพระพิมพ์สมัยหริภุญไชย

หลักฐานสมัยหริภุญไชยถึงก่อนสมัยล้านนานั้น มีอยู่หลายอย่าง เช่น เจดีย์องค์ประธาน ที่เป็นทรงมณฑปรู้นกแก้ว แม้ว่าส่วนมณฑปและเรือนยอดจะไม่ปรากฏให้เห็น แต่ส่วนฐานยังปรากฏให้เห็นลักษณะเป็นห้องสี่เหลี่ยมตามทรงมณฑป และเป็นทรงมณฑปก่อนสมัยล้านนา ด้วยส่วนฐานคล้ายกับเจดีย์กุฎุด วัดจามเทวี เมืองลำพูน พร้อมกันนั้นก็มีการพบพระพิมพ์ดินเผาแบบหริภุญไชย (พระสิบสอง) ทำให้อายุนั้นไล่เรียงขึ้นไปถึงสมัยหริภุญไชย

วัดหมูปูน เป็นวัดเดียวที่พบในเขตกำแพงเวียงเจ็ดลิน ปัจจุบันมีการก่อสร้างอาคารหลายหลังในพื้นที่ไปแล้ว แต่ก่อนการปรับพื้นที่สร้างอาคาร ก็ยังพบเศษอิฐสีแดงขนาดใหญ่ และเศษกระเบื้องดินขอ กระจายอยู่มากมาย สำหรับเจดีย์นั้นได้ถูกทำลายไปตอนปรับเป็นสถานที่เลี้ยงสัตว์ อ.จำหละลา สมจิตต์ ได้เล่าให้ฟังเกี่ยวกับเจดีย์ที่วัดหมูปูนนี้ว่า เป็นเจดีย์ทรงมณฑปคล้ายกับเจดีย์วัดกุฎัด วัดจามเทวี จ.ลำพูน^๑ ตอนนั้นมีผู้ได้พระเครื่องกรุวัดหมูปูน และพระพิมพ์แบบหริภุญไชย เหมือนกับที่พบที่วัดกุฎัดดินขาวอยู่จำนวนมาก

พระเครื่องกรุวัดหมูปูน

ทำให้เชื่อได้ว่า ในบริเวณเวียงเจ็ดลินตลอดไปถึงดอยสุเทพ มีการพัฒนาการของชุมชนสืบมาโดยชนพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ในแถบนี้มาก่อนคือชาวลัวะ ต่อมาอาจด้วยภัยสงคราม จึงอพยพย้ายถิ่น หรืออาจผสมกลมกลืนกับชาวโยนกที่อพยพมามากขึ้น และก็มี การสืบทอดความเป็นชุมชนสืบต่อมา จนถึงสมัยล้านนา แม้ว่าในช่วงแรกของล้านนาจะไม่มี การกล่าวถึงเวียงเจ็ดลินแต่ก็เชื่อว่ายังมีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่อยู่

---

^๑ สัมภาษณ์ อ.จำหละลา สมจิตต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา สัมภาษณ์วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๓

เสาเสมาวัดหมูปูน (เดิม) เก็บรักษาและจัดแสดงไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

เวียงเจ็ดลินสมัยล้านนา

ตั้งแต่สมัยราชวงศ์มังราย – สมัยเจ้าเจ็ดตน

เวียงเจ็ดลินที่เห็นในปัจจุบันนี้ สร้างในสมัยของพระญาสามฝั่งแกน ในปี พ.ศ. ๑๙๕๔^๑ เพื่อเป็นป้อมปราการป้องกันเมืองเชียงใหม่ ในคราวที่ท้าวยี่กุมกามพี่ชาย ได้ชักชวนพระญาไสลือไทแห่งสุโขทัย ยกทัพมาตีเชียงใหม่ และมาตั้งทัพอยู่บริเวณเชิงดอยเจ็ดลิน อันเป็นบริเวณเวียงเจ็ดลิน

ปีพ.ศ.๑๙๕๔ อันเป็นปีที่สร้างเวียงเจ็ดลินนั้น ปรากฏในศิลาจารึกกษัตริย์ราชวงศ์มังราย หรือ ลพ.๙ อันตอนต้นกล่าวถึงลำดับแห่งราชวงศ์มังราย ปัจจุบันจารึกหลักนี้อยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเชียงแสน ส่วนที่กล่าวถึงปีที่สร้างเวียงเจ็ดลินนั้นอยู่ในด้านที่ ๓ กล่าวว่ “เจ้ามหาธรรมิกราชท้าวหน้ำใ้เนาแก่พระสุวรรณมหาราชาวิหารไชรั ให้อุปปีแปลงเวียงเจ็ดลิน

---

^๑ สรัสวดี อ๋องสกุล. ชุมชนโบราณในแอ่งเชียงใหม่ – ลำพูน., หน้า ๑๓๒

พิจารณาด้วยปีไทยไชยบุรี^๕ รั้วงเหมา เข้ามาในดิน ๑๑ ออก ๖ คำ วันจันทร์ ทัณยามตะวันเที่ยง
แท้ แม้จะนับศาสนาอันพันไปได้ ๑๙๕๔ ปี^๖

พระญาสามฝั่งแกน

ศิลาจารึกกษัตริย์ราชวงศ์มังราย หรือ ลพ.๔

ทางเมืองเชียงใหม่ จึงทำการตั้งกองทัพบ โดยใช้เกวียน ๒๐๐ เล่มตั้งเรียงรายจากแจ่ง
หัวลินไปทางเชิงดอยเจ็ดลิน ทำให้พระญาไสลือไทยมีความเกรงกลัวจึงยกทัพหนีกลับไปยัง
สุโขทัย ทำให้พระญาสามฝั่งแกนเอาเหตุอันที่พระญาไสลือไทยพากลับไป จึงสร้างเวียงยังที่ตั้ง
ทัพนั้นเอง ดังในตำนานกล่าวว่า “เมื่อนั้น เจ้าสามพระญาฝั่งแกนเอานิมิตต์อันพระญาไสลือ
เอาพลเล็กไฟตั้งอยู่ตีนดอย ๗ ลิน แล้วขึ้นไฟคำหัวสรงเกสยงมาลาดหลวง มีใจกลัววิพลชาว

^๖ ศิลาจารึกกษัตริย์ราชวงศ์มังราย.

http://www.sac.or.th/databases/inscriptions/inscribe_image_detail.php?id=1973

เชียงใหม่มากนัก เจ้าสามพระยาฝั่งแกนจึงหื้อสร้างเวียง ๗ ลินไว้เป็นที่ชัยชนะแก่ข้าเล็กีสัตรู
คี่มีหันแล”^๑

การสร้างเวียงเจ็ดลินใช้ผังเมืองเป็นรูปวงกลม เพราะเวลามีข้าศึก จากศูนย์กลางไป
ยังกำแพงเมืองจะใช้เวลาพอ ๆ กันทุกทิศทาง ทำให้การป้องกันเมืองทำได้สะดวกยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ การศึกบริเวณดอยเจ็ดลินครั้งนี้ ทำให้ก่อเกิดตำแหน่งขุนนาง หนึ่งในสี่
ขุนนางสำคัญ นั่นคือตำแหน่ง “เด็กชาย” (*ເຂັ້ງໄກງ* /เด็ก-จาย/) นอกเหนือจากตำแหน่ง
“แสนหลวง – สามล้าน – จำบ้าน” ด้วยเหตุที่มีหนุ่มวัย ๑๖ ผู้หนึ่งนาม เพ็ทยส มีความกล้า
หาญไปสอดแนมทัพของท้าวยี่กุมกามและพระญาไสลือไท และได้ตัดหัวข้าศึกมาถวาย
พระญาสามฝั่งแกนจึงให้ตำแหน่งเป็น “เด็กชาย”^๒ สืบมาถึงสมัยยกเลิกตำแหน่งเจ้าผู้ครอง
นคร

เมื่อพระญาสามฝั่งแกนสร้างเวียงเจ็ดลินแล้ว ก็ใช้เป็นที่ประทับพักผ่อน และได้
ประทับที่เวียงนี้มากกว่าที่จะประทับอยู่ในเวียงเชียงใหม่^๓ จนเป็นเหตุให้ท้าวลก ได้ลูกมาชิง
อำนาจเป็นพระเจ้าติโลกราชได้

เวียงเจ็ดลินก็ยังคงมีความสำคัญอยู่เสมอมา ด้วย “น้ำ” ที่เวียงเจ็ดลินนี้ ถือว่าเป็นน้ำ
ศักดิ์สิทธิ์ หนึ่ง ได้รับน้ำจากดอยสุเทพ และ ศูนย์กลางของเมืองก็ยังเป็นแหล่งน้ำผุด และมี
รสชาติโอชา จนพระญาไสลือไทที่ยกทัพมาตั้งที่ดอยเจ็ดลินเอ่ยปากชมว่า “*คูได้กินน้ำ ๗ ลิน
ลำแก่นัก น้ำที่ได้ยังจักเปดั่งน้ำ ๗ ลินนั้นชา*”^๔

^๑ คณะอนุกรรมการตรวจสอบและชำระตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่. *ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ฉบับ
เชียงใหม่ ๗๐๐ ปี.* (เชียงใหม่:ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่, ๒๕๓๘) หน้า
๕๗

^๒ *ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ฉบับเชียงใหม่ ๗๐๐ ปี.* หน้า ๕๖

^๓ *เรื่องเดียวกัน,* หน้า ๖๐

^๔ *เรื่องเดียวกัน,* หน้า ๕๖

ในสมัยของพระญาอดเชียงราย ในปีหนึ่งปรากฏว่าเมืองเชียงใหม่เกิดภาวะฝนแล้ง แต่เมืองเชียงแสนกลับมีฝนฟ้าตกไม่เคยแล้งเลยสักปีเดียว ด้วยที่เมืองนั้นมีพระธาตุดอยตุงอันศักดิ์สิทธิ์ หากคราใดที่ฝนไม่ตกก็จะมี การสงฆ์น้ำพระชินธาตุเจ้าดอยตุง ในครั้งนั้น เพื่อให้ฝนฟ้าตกในเมืองเชียงใหม่บรรเทาความแห้งแล้ง มหาเทวี หรือพระราชมารดาของพระญาอดเชียงราย จึงนำความมาบอกแก่พระญาอดเชียงราย พระญาอดเชียงรายจึงได้ทำพิธีขอฝน ในครั้งนั้นได้นำน้ำจากเวียงเจ็ดลิน มาใช้ในการประกอบพิธีอธิษฐานขอฝนแล้วนำไปสรงพระธาตุเจ้าดอยตุงด้วย ดังในตำนานว่าไว้ว่า

“ที่นั่นพระยายอดเมืองก็ปราชยาชญาพระองค์ตน ท้อคนทั้งหลายฝูงใหญ่ใช้ ท้อเอา น้ำเจ็ดลินมาอบด้วยธรรสคันธต่างๆ ในไหญ่แล้วเครื่องสัพบูชาการนาทั้งมวน แล้วแม่ราช มารดาก็กะทำสัจอธิธานขอท้อฝนตกทั่วเมืองเชียงใหม่ทั้งมวนในเดือนวิสาขปุณมีเพงว่าอัน

ที่นั่นพลพวกดาบรัราชอาชญาพิทุรสารชู้อันซีมาเอาคราวมัด ๑๐ วันที่รอดดอยตุงในเดือน ๘ เพง ได้สงมหาธาตุเจ้าว่าดังนี้ พลพวกดาบเอาน้ำอบและเครื่องบูชาการนทั้งมวนลำดับคราวทางมาเถิงมหาธาตุเจ้าแล้ว อธิธานบูชาสงด้วยน้ำสุคนธอทรราชเจตนา อนุภาวชินธาตุเจ้า ฝนก็ตกทั่วเมืองเชียงใหม่ในเดือน ๘ เพงแล”^๑

ในสมัยของพระมหาเทวีจิริประภา ปี พ.ศ. ๒๐๘๘ พระไชยราชากษัตริย์แห่งอยุธยา ได้ยกทัพเพื่อที่จะมาตีเมืองเชียงใหม่ แต่ด้วยนโยบายทางการเมืองของพระมหาเทวี จึงได้ผูกไมตรีเป็นพันธมิตรกับพระไชยราชา และได้พาเสด็จมายังเวียงเจ็ดลิน^๒นี้ด้วย

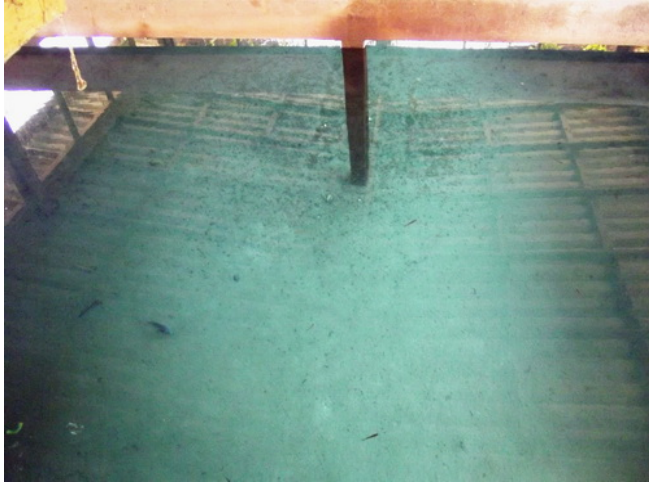
ส่วนโบราณสถานหลายแห่งก็มีการก่อสร้างต่อเติม ในยุคล้านนา เช่นวัดกู่ตื้นขาว ที่หลักฐานสมัยหลัง พบว่า ที่ฐานชุกชีมีการก่อสร้างทับซ้อนกันมาถึง สามสมัย พระประธานประดิษฐานในมณฑปหรือโขงพระเจ้า มีลวดลายปูนปั้นแบบพรรณพฤกษาและสัตว์ป่าทิวปานตึกอีกด้วย ที่สำคัญมีการพบชิ้นส่วนพระอุระของพระพุทธรูปแบบสิงห์รุ่นหลังราวพุทธ

^๑ ตำนานพระธาตุดอยตุงเมืองเชียงแสน ต้นฉบับใบลานจากอักษรไทยลานนา เลขที่ ๑๗/ข ใน ศิลปากร, กรม. พระธาตุเจ้าดอยตุง:บันทึกว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนา. กรุงเทพฯ:ถาวรกิจการพิมพ์, ๒๕๕๒ หน้า ๒๑ - ๒๒

^๒ ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ฉบับเชียงใหม่ ๗๐๐ ปี, หน้า ๘๘

ศตวรรษที่ ๒๐ อีกด้วย ส่วนหลักฐานชิ้นอื่นเช่นเครื่องปั้นดินเผา ก็มีทั้งประเภทเนื้อดิน (Earthenware) และ ประเภทเนื้อเครื่องหิน (Stoneware) ที่เป็นผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นล้านนา ในระยะพุทธศตวรรษที่ ๒๐ - ๒๑ ลงมา

น้ำพุกลางเวียง นับเป็นสายที่เจ็ด และถือว่าเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์

ในปีพ.ศ.๒๕๕๖ มีการค้นพบอิฐมีลายดอกไม้พบใหม่^๑ (ขนาด ๑๘ x ๓๖ x ๕ ซม.) ที่เวียงเจ็ดลิน บริเวณอาคารผลิตภัณฑนม หรือควอแดรนต์ตะวันตกเฉียงใต้ภายในตัวเวียง น่าจะเป็นพื้นที่วัดแต่เดิม ตอนนี้อยู่ทางปศุสัตว์เป็นผู้เก็บรักษาไว้อยู่ ลักษณะของก้อนอิฐที่พบ น่าจะทำจากเทคนิคกดพิมพ์ลายแล้วเผา ซึ่งอาจจะเป็นอิฐประดับในศาสนสถาน หรือในเขตที่ประทับของกษัตริย์ก็เป็นได้ ซึ่งต้องศึกษากันต่อไป

อิฐลายดอกไม้ที่พบเจอบริเวณเวียงเจ็ดลิน ภาพจากสำนักศิลปากรที่ ๘ เชียงใหม่

^๑ สำนักโบราณคดีที่ ๘ เชียงใหม่ กรมศิลปากร

เวียงเจ็ดลินยังมีความสำคัญมาจนถึงสมัยของเจ้าเจ็ดตน ดังสมัยของเจ้าหลวงพุทธวงศ์ (พ.ศ. ๒๓๖๙ – ๒๓๘๙) ก็มาประทับที่เวียงเจ็ดลิน ในระหว่างที่มีเคราะห์^๑ จนมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินเมื่อมีการรวมเข้ากับสยามในเวลาต่อมา

เวียงเจ็ดลินในยุคการเปลี่ยนแปลง... หนึ่งฟ้าดินเดียว

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ยกเลิกระบบการปกครองแบบประเทศราช มาเป็นระบบรวมศูนย์ ตั้งอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลาง ตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๔๒๗ ก็มีการเข้ามาจัดการกับเมืองเชียงใหม่และหัวเมืองล้านนาต่าง ๆ มากขึ้น เจ้าหลวงไม่ได้มีอำนาจสิทธิ์ขาด จึงทำให้ทางสยามได้นำนโยบายและการปกครองจากส่วนกลางมาจัดการกับทางเชียงใหม่

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ในระหว่างปีพ.ศ. ๒๔๕๘ – ๒๔๖๘ เวียงเจ็ดลินก็ใช้เป็นที่ตั้งของโรงเรียนมหาดเล็กหลวง เชียงใหม่^๒ เปิดสอนเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๔๕๙ มีพระราชครูณารักษ์ (เสริม ปันยารชุน) ต่อมาเป็นพระยาปริชานุสาสน์ เป็นผู้บังคับการคนแรก มีพระราชชายาเจ้าดารารัศมีเป็นกรรมการพิเศษ ใช้หลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเช่นเดียวกับโรงเรียนมหาดเล็กหลวงกรุงเทพฯ โดยสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ในปลายรัชกาลที่ ๖ จึงยุบรวมกับโรงเรียนมหาดเล็กหลวงกรุงเทพฯ หรือวชิราวุธวิทยาลัยในปัจจุบัน ส่วนพื้นที่เดิมของโรงเรียนมหาดเล็กหลวงเชียงใหม่ ปัจจุบันคือ สำนักงานปศุสัตว์เชียงใหม่^๓

---

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๖๘

^๒ สรัสวดี อ๋องสกุล. ประวัติศาสตร์ล้านนา.(พิมพ์ครั้งที่ ๔ (ฉบับปรับปรุงและเพิ่มเติม), กรุงเทพฯ: อมรินทร์, ๒๕๕๑) หน้า ๔๗๐

^๓ สมโชติ อ๋องสกุล. เวียงเจ็ดลิน...หนึ่งในแหล่งโบราณคดีเชิงดอยสุเทพ. ใน ๔๕ ปี ราชชมงคล ภาคพายัพ. [ม.ป.ท.], ๒๕๔๕ หน้า ๑๕

ครูและนักเรียน โรงเรียนมหาดเล็กหลวง เชียงใหม่ (ภาพจากหนังสือ ประวัติศาสตร์ล้านนา)

บางส่วนเป็นพื้นที่ของทางป่าไม้จังหวัดเชียงใหม่ ณ บริเวณของสวนรุกขชาติปัจจุบัน ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ก็ได้เป็นที่ตั้งฐานทัพญี่ปุ่น (ส่วนฐานทัพญี่ปุ่นที่ใช้ทำเป็นโรงพยาบาล จะอยู่ด้านทิศเหนือของเวียง) ทำให้พื้นที่ที่มีความเสียหายหนัก ทางป่าไม้จังหวัดจึงได้จัดให้มีการฟื้นฟูเป็นสวนพฤกษศาสตร์ ในนามของ “สวนพฤกษศาสตร์ห้วยแก้ว” และต่อมาในปีพ.ศ.๒๔๙๙ มีการจัดพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวสำหรับประชาชนทั่วไป ในนามว่า “สวนรุกขชาติห้วยแก้ว”^๑

ก่อนครบระยะเวลาที่นายฮาโรลด์ เมสัน ยัง (Mr.Harold Mason Young) มีชื่อนารีชาวอเมริกัน ได้ขอพื้นที่เชิงดอยสุเทพ จากทางผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่สมัยนั้น เพื่อก่อตั้งเป็นสวนสัตว์ ที่ย้ายมาจากบ้านเวฬุวัน ของนายกิตติ - นางกิมฮ้อ นิมนานเหมินท์ มายังสวนสัตว์เชียงใหม่ในปัจจุบัน และเปิดให้บริการตั้งแต่วันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๐

---

^๑ พวงเพชร ธนสิน. การเสริมสร้างภูมิทัศน์ในเทศบาลนครเชียงใหม่. เชียงใหม่ : ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๒ หน้า ๘๕ - ๘๗

เป็นต้นมา^๑ และในพื้นที่ของสวนสัตว์เชียงใหม่ ก็มีโบราณสถานที่ย้อนไปถึงสมัยทริภุญไชย และบางส่วนของแนวกำแพงเวียงเจ็ดลินและทางน้ำห้วยแก้วที่เข้าไปในตัวเวียงเจ็ดลินด้วย

ภาพถ่ายทางอากาศพ.ศ.๒๔๙๗ ภาพจาก ชุมชนโบราณในแอ่งเชียงใหม่ – ลำพูน

๑. เวียงเจ็ดลิน
๒. เวียงสวนดอก
๓. เวียงเชียงใหม่
๔. เวียงกุมกาม

---

^๑ สวนสัตว์เชียงใหม่ [online] Accessed Feb 10th, 2012 Available from <http://www.chiangmaizoo.com/web17/index.php/about-chiangmaizoo/history>

ภาพถ่ายทางอากาศ เวียงเจ็ดลิน พ.ศ.๒๕๑๐ ภาพจาก ชุมชนโบราณในแอ่งเชียงใหม่ – ลำพูน

เวียงเจ็ดลินถูกแบ่งด้วยถนนห้วยแก้วเป็นสองฟาก และเชื่อมต่อกับถนนศรีวิชัย ที่ครูบาทศรีวิชัยและประชาชนได้ร่วมกันสร้างทางขึ้นดอยสุเทพ ทำให้การเดินทางไปยังดอยสุเทพได้ง่าย และจุดมุ่งหมายคือยอดดอยและแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่มีชื่อเสียง

ในวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๐๐ ได้มีการวางศิลาฤกษ์การสร้างวิทยาลัยเทคนิค ภาคพายัพ ชั้น ที่ต่อมาคือมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ในปัจจุบัน ในขณะนั้นก็มีการรื้อแนวกำแพงลงเพื่อสร้างอาคารต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังมีการขยายถนนห้วยแก้วในปี ๒๕๐๕ เพื่อรับพระราชอาคันตุกะจากต่างประเทศ คือ สมเด็จพระเจ้ากรุงเดนมาร์ก และสมเด็จพระราชินีอินเกริตแห่งกรุงเดนมาร์ก ในการนี้มีการถมคูน้ำและรื้อแนวกำแพงดิน ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่ทำลายโบราณสถานลงไปอีก

การสร้างหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่เช่น สวนรุกขชาติห้วยแก้ว สวนสัตว์เชียงใหม่ ตลอดจนการส่งเสริมการท่องเที่ยวในระยะหลังก็ทำให้ภาพของบริเวณดอยสุเทพ เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป ที่สื่อออกมาในหลายรูปแบบ เช่น เพลงที่บรรยายความสวยงามของสายน้ำห้วยแก้ว ไม่ว่าจะเป็นผาเงิบ วังบัวบาน หรือแม้แต่ฉากในนวนิยายหลายเรื่องในยุคต่อมาก็ใช้ฉากบริเวณสวนรุกขชาติห้วยแก้วเป็นต้น แต่ก็ไม่ได้กล่าวถึงเวียงเจ็ดลิน แต่อย่างใด กลายเป็นความหลงใหลที่แทบจะจางหายไปจากการรับรู้

วิทยาลัยเทคนิคภาคพายัพ ก่อตั้งในปี ๒๕๐๐ ต่อมาคือมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

การฟื้นฟูวัดต่อเวียง : กรณีวัดหมูปูน

วัดหมูปูนเป็นวัดที่เก่าแก่วัดหนึ่งในเขตกำแพงเวียงเจ็ดลิน ถือว่าเป็นวัดบริวารของวัดป่าแดงหลวงและเป็นฝ่ายอรัญวาสี^๑ ไกรสิน อุ๋นใจจินต์ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ว่ามีวัดอย่างน้อย ๒ วัดในเขตสถานีโคนมเชียงใหม่ และพบอิฐขนาดใหญ่ (๒๕ x ๕๕ x ๑๕ ซม.) บริเวณสวนรุกขชาติห้วยแก้ว อันเป็นอิฐที่ใช้ในศาสนสถาน^๒

ร่องรอยอิฐโบราณบริเวณวัดหมูปูน

บริเวณวัดหมูปูน ก่อนการปรับพื้นที่ พบเศษอิฐและเศษกระเบื้องดินขอกระจายอยู่มากมาย สำหรับเจดีย์นั้นได้ถูกทำลายไปตอนปรับเป็นสถานที่เลี้ยงสัตว์ อ.จำเผลาะ สมจิตต์ได้เล่าให้ฟังเกี่ยวกับเจดีย์ที่วัดหมูปูนนี้ว่า เป็นเจดีย์ทรงมณฑปคล้ายกับเจดีย์วัดกู่กุด วัดจาม

^๑ พระมหาสง่า. การฟื้นฟูประวัติศาสตร์เวียงเจ็ดลิน. [online] Accessed September 9, 2010. Available from <http://gotoknow.org/blog/sa-nga/374348>

^๒ ไกรสิน อุ๋นใจจินต์. วัดกู่ดินขาว-เวียงเจ็ดลิน., หน้า ๒

เทวี จ.ลำพูน^๑ ตอนนั้นมีผู้ได้พระเครื่องกรุวัดหมูปูน (ดังรูปที่ ๑๐) และพระพิมพ์แบบหริภุญไชยอยู่จำนวนมาก และพบแท่งศิลากลมขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๓๐ ซม. ความยาว ๘๐ ซม. ตอนขุนสระน้ำบริเวณใกล้กับวัดหมูปูน^๒ เมื่อปี ๒๕๒๕ คาดว่าเป็นส่วนของหินเสมาของวัดหมูปูน ส่วนความเป็นมาไม่นับพบหลักฐานใดๆ ที่กล่าวถึงเลย มีเพียงแต่เรื่องเล่าของชาวบ้านเพียงเท่านั้น บ้างก็ว่าถ้าตามรอยหมูปูนไปก็จะเจอกับสมบัติบ้าง บ้างก็เล่าย้อนไปไกล โดยกล่าวว่าบริเวณนั้นเป็นจุดที่ พระญามังราย พระญาร่วงแห่งกรุงสุโขทัย และพระญางำเมือง แห่งเมืองพะเยา ได้มาหยุดพักดูทำเลในการสร้างเมืองเชียงใหม่ ไม่เพียงเท่านั้นยังกล่าวถึงสมัยพระญามังรายว่ามเหสีเห็นหมูปูนตรงเนินนี้แล้วก็หายไป จึงสร้างวัดหมูปูนยังที่แห่งนี้ แต่นั่นก็ไม่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ใดได้กล่าวถึงอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังมีเรื่องเล่าว่า มีคนเคยพบหมูทอง ยังบริเวณบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์กลางเวียง เหตุนี้ ทำให้พระเทพวรสิทธิธาราจารย์ ได้ให้ชื่อวัดหมูปูนนี้ว่า “วัดโชติคุณสุวรรณาราม”

บางทีการเล่าเรื่องราววัดหมูปูนเบื้องต้นอาจจะมีการผสมผสานกับตำนานสุวรรณคำแดงร่วมเข้าไปด้วย เหตุที่ตอนต้นเรื่องนั้นกล่าวถึงหมู ๔ ตัว หากินประจำในแต่ละทิศ และหนึ่งในนั้นได้มาเกิดเป็นเจ้าหลวงคำแดง

ในประวัติของวัดฝายหิน ได้กล่าวถึงวัดหมูปูนในช่วงที่วัดป่าแดงหลวงยังยิ่งใหญ่ในแถบเชิงดอยสุเทพนี้ ว่าเป็นวัดฝายอรุณวุฒาสีหรือวัดป่า เป็นสถานที่เรียนรู้และปฏิบัติธรรม และขึ้นต่อวัดป่าแดงหลวง ดังที่ว่า “วัดฝายหิน วัดช่างเคี่ยน วัดโป่งน้อย วัดตโปทาราม (ร้างเปิง) วัดเจ็ดฐาน วัดปากกล้วย วัดโพธิ์สุทธิ วัดหมูปูน เป็นบริวารของวัดป่าแดงหลวง ฝายอรุณวุฒาสีด้วยกัน”^๓

^๑ สัมภาษณ์ อ.จำเผลาะ สมจิตต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา สัมภาษณ์วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๓

^๒ พลเมืองเหนือ ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒๑๘ ประจำวันที่ ๑๓ - ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ หน้า ๓๓

^๓ เรียงเรียงโดย นานานปวงคำ ด้อยเขียว ใน กลุ่มสามัคคีธรรมญาติ. **อนุสรณ์ฉลองนาคบันไดวัดฝายหิน ประวัตินิเวศน์ฝายหิน**. (เชียงใหม่:สถานการพิมพ์, ๒๕๓๐) หน้า ๑

พระมหาสง่า ธีรสวโร ยังได้ตั้งข้อสังเกตความเป็นไปได้ในการสร้างวัดอีกหลาย
ประการ^๑ อาทิ

“การสร้างวัดเพื่อสถาปนาความเชื่อทางพุทธแทนที่ความเชื่อเรื่องผี โดยเฉพาะพื้นที่
เดิมเป็นพื้นที่ขุนน้ำ เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์อยู่แล้วตามความเชื่อท้องถิ่นที่นับถือผี ผู้ดูแลขุนน้ำ
สำคัญจึงมีตำแหน่งเป็นขุนหลวง เนื่องจากขุนน้ำ หรือต้นน้ำ คือต้นธารที่ให้ความอุดม
สมบูรณ์แก่บ้านเมือง ดังนั้น เมื่อยังไม่มีเหตุผลอธิบายพื้นที่ดังกล่าวก็มีผีขุนน้ำรักษา เมื่อ
พระพุทธรูปเคลื่อนเข้ามาสู่ท้องถิ่นวัดและพระธาตุจึงได้ทำหน้าที่เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นศา
สนสถานศูนย์รวมจิตวิญญาณของพุทธและผี ทำให้ทุกความเชื่อต่างมีความเคารพและร่วมกัน
รักษาลิงแวดล้อม รักษาทรัพยากรธรรมชาติ กอปรกับภาพของความอุดมสมบูรณ์อย่างที่ตั้ง
ปรากฏในตำนานท้องถิ่นว่า แม่นิรอยเท้าสัตว์ก็มีมนุษย์เกิดขึ้น และได้เป็นกษัตริย์ปกครอง
เมืองเชษฐบุรีในกาลต่อมา ตำนานหรือนิทาน เรื่อง คนนิรอยเท้าสัตว์ น่าจะสื่อสารให้
พลเมืองได้ตระหนักรู้ว่าสถานที่นี้คือ แผ่นดินแม่ ที่บรรพชนเราเกิดและจากไป ณ ดินแดนแห่ง
นี้ สายน้ำ สายธารทั้ง ๗ (สัตตธารา) ของเมืองเจ็ดลิน จึงมีความศักดิ์สิทธิ์ในฐานะเป็นต้นธาร
แห่งชีวิตของบรรพชนเรา”

อีกข้อสันนิษฐานหนึ่งสำหรับวัดหมูปูนนั้น อาจเป็นการสร้างกลุ่มวัดที่เป็นตัวแทน
ของลำดับขั้นของการบรรลुरुธรรม คือ โสดาบัน สกิทาคามี อนาคามี และอรหัตต์ ใน
พระพุทธรูป โดยวัดที่ใกล้เคียงกันไม่ว่าจะวัดภูดินขาว ตลอดถึงสำนักที่อยู่เหนือวัดพระธาตุ
ดอยสุเทพไปอีกนั้น ล้วนแล้วแต่อยู่ในช่วงระยะเวลาใกล้เคียงกัน สายันต์ ไพรชาญจิตร ได้
ชี้ให้เห็นว่า เจดีย์สำนักมีอายุการสร้างราวปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๙ ถึงต้นพุทธศตวรรษที่ ๒๐^๒

^๑ สัมภาษณ์ พระมหาสง่า ธีรสวโร เจ้าอาวาสวัดผาลาด อาจารย์ประจำคณะพุทธศาสตร์ มจร.วิทยาเขต
เชียงใหม่ วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๓

^๒ สายันต์ ไพรชาญจิตร. สันภู. ใน สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๖ เชียงใหม่.

โบราณคดีล้านนา. (เชียงใหม่:สำนักงาน, ๒๕๔๐) หน้า ๓๗๖

ด้วยพบโบราณวัตถุศิลปะทวารวดีเรื่อยมาจนถึงสมัยล้านนา ความคิดเรื่องวัดที่เป็นตัวแทนของลำดับนี้จะปรากฏชัดในสมัยของพระญาเกีอณา และครูบาศรีวิชัย อาจจะได้รับอิทธิพลของเรื่องนี้ด้วยก็เป็นได้

นอกจากสองวัดที่ปรากฏนี้แล้ว รอบ ๆ เวียงเจ็ดลินก็มีเรื่องเล่าเกี่ยวกับวัดร้างหลายวัด บางวัดก็หาหลักฐานอะไรไม่ได้แล้ว แต่ชาวบ้านที่อาศัยอยู่แถวนั้นก็มีการเล่าขานพบแสงของพระธาตุที่ออกมาเล่นในยามค่ำคืนค้ำคินอยู่เสมอ ซึ่งชาวล้านนาเชื่อว่า แก้วหรือพระธาตุที่ออกมาเล่นนั้น จะต้องเป็นที่ตั้งของวัดร้างอย่างแน่นอน นอกจากนั้นบนตอยเหนือห้วยข้างเคียนก็ยังมีเรื่องเล่าถึงนาของชาวลัวะโบราณ ที่ทิ้งร้างไป จนปัจจุบันชาวม้งจึงเข้ามาจับจองทำนา และปลูกพืชเศรษฐกิจกันในบริเวณนั้น

นาไร่หลวง หรือนาลัวะโบราณ จากคำบอกเล่าของชาวบ้าน ที่อยู่บนตอยตามห้วยข้างเคียน

การฟื้นฟูดตอเวียง : กรณีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

การที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตั้งอยู่ในเขตเมืองโบราณ โดยมีพื้นที่ครอบคลุมด้านทิศตะวันออกของตัวเมืองโบราณแห่งนี้ มีพื้นที่กำแพงเมืองและคูเมืองบางส่วนอยู่ในเขตมหาวิทยาลัย ตั้งแต่การจัดตั้งเป็นวิทยาลัยเทคนิคภาคพายัพ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๐๐ เป็นต้นมา ทำให้บางส่วนได้มีการทำลายแนวกำแพงเมืองลง และสร้างอาคารทับ

ปัจจุบัน ในภาคส่วนของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ได้มีการฟื้นฟูเวียงเจ็ดลิน ที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดแผนแม่บทในการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่ก่อสร้างอยู่บนแนวกำแพงเมือง และพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ต่อไป ทั้งนี้เพื่อคืนคุณค่าโบราณสถานเวียงเจ็ดลิน ให้เป็นสมบัติสาธารณะของเมืองเชียงใหม่ และประเทศชาติ

Exsiting Building

- อาคารปัจจุบัน
- แผนการรื้อถอนเพื่อสร้างอาคารใหม่ ภายใน 15 ปี
- แผนการรื้อถอนเพื่อสร้างอาคารใหม่ ภายใน 10 ปี
- แผนการรื้อถอนเพื่อสร้างอาคารใหม่ ภายใน 5 ปี
- อาคารปรับปรุง
- อาคารในอนาคต

ทิศเหนือ

Exsiting Building

- อาคารปัจจุบัน
- แผนการรื้อถอนเพื่อสร้างอาคารใหม่ ภายใน 15 ปี
- แผนการรื้อถอนเพื่อสร้างอาคารใหม่ ภายใน 10 ปี
- แผนการรื้อถอนเพื่อสร้างอาคารใหม่ ภายใน 5 ปี
- อาคารปรับปรุง
- อาคารในอนาคต

Existing Building

- อาคารปัจจุบัน
- แผนการรื้อถอนเพื่อสร้างอาคารใหม่ ภายใน 15 ปี
- แผนการรื้อถอนเพื่อสร้างอาคารใหม่ ภายใน 10 ปี
- แผนการรื้อถอนเพื่อสร้างอาคารใหม่ ภายใน 5 ปี
- อาคารปรับปรุง
- อาคารในอนาคต

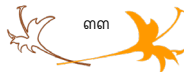
4

MASTER PLAN 2565-2569

ทิศเหนือ

MASTER PLAN 2569

เวียงเจ็ดลินกับชุมชนช่างเคียน

ชุมชนช่างเคียน เป็นชุมชนเก่าแก่ หากย้อนไปถึงในช่วงสร้างวัดพระธาตุดอยสุเทพ เป็นต้นมา ด้วยตำนานเรื่องเล่าว่าช่างได้มาเวียงอยู่บริเวณนี้ จึงเรียกว่า “ช่างเวียง” การเวียงรอบ มีอีกคำหนึ่งในภาษาล้านนา คือว่า ว่าเคียน เช่นผ้าเคียนหัว ซึ่งคือผ้าพันหัวหรือผ้าโพกศีรษะ ช่างเวียงจึงผันเป็นช่างเคียน และกลายมาเป็นช่างเคียนในปัจจุบัน

แต่คำว่าช่างเคียน ยังกลับกลายมีความหมายถึงช่างในล้านนา เมื่อกล่าวถึงชุมชนช่าง มักจะอ้างว่าชุมชนนี้เป็นชุมชนช่างกลึง โดยคำว่าเคียน คือว่ากลึงในภาษาไทย เช่นเดียวกับชื่อชุมชนที่ขึ้นต้นด้วยคำว่าช่างหลายๆ ชุมชน เช่น ช่างแต้ม ช่างฮ้อง ช่างคำ ช่างกระดาศ เป็นต้น แต่ปรากฏว่าในชุมชนแห่งนี้ไม่ปรากฏการมีถึงช่างเคียนเลยแม้แต่น้อย ถึงแม้ว่าในสมัยก่อนจะมีโรงงานแกะสลักไม้ ของนายวิเชียร พิมพ์ประเสริฐ^๑ ที่ชาวบ้านช่างเคียนเข้ามาเรียนรู้และทำงานด้วยเท่านั้นเอง

อุโบสถวัดช่างเคียน

^๑ โดยคุณเรือนแก้ว อนนทชัย ได้เล่าไว้ในหนังสือ ย่านห้วยแก้ว (สังคมเมืองเชียงใหม่เล่มที่ ๔๒) ของ พ.ต.อ.อนุ เนินหาด

ชุมชนช่างเคียนนั้น แต่เดิมจะอยู่บริเวณใกล้กับวัดช่างเคียน และบริเวณห้าแยกช่างเคียน และขยายไปทางทิศเหนือ เลยป่าช้าไปเรียกว่า “บ้านหัวโต้ง” หรือบ้านหัวทุ่งเลยนั้นไปจะเป็นที่ของทหาร ด้วยช่างเคียนแต่ก่อนทำนาเป็นหลัก และอาศัยน้ำจากห้วยช่างเคียน ในการทำนา โดยนา จะกินบริเวณกว้าง ตั้งแต่ช่างเคียนไปถึงเจ็ดยอด รวมถึงไปทางฝั่งหลังโรงแรมเชียงใหม่ภูคำ จนถึงบ้านป่าห้า

พ่อหลวงบุญยืน อนนทสมิง ได้เล่าให้ฟังถึงอาชีพของชาวบ้านช่างเคียนว่า นอกจากทำนาแล้ว ชาวบ้านช่างเคียนจะเก็บของป่ามาขาย ตามน้ำห้วยช่างเคียนทางค่ายลูกเสือไปจนถึงนาไร่หลวง (ปัจจุบันเป็นที่อยู่ชาวม้ง) โดยเฉพาะต้องดึงมาขาย ต้องดึงใช้ท่อข้าวก็ได้ นำมากรองเป็นดับมุงหลังคาก็ได้ เก็บมาจนเต็มตะกร้า ขายได้ ๖ - ๗ บาท นอกจากนี้ยังรับจ้างตัดไม้ปอกเปลือกเอาลงป่ามา ได้ตันละ ๖ บาท พอถึงฤดูมดแดงก็ไปสอยไข่มดแดงมาขาย และมีการทុปหินขาย ๒๐ ปี๊บ ได้ ๘ บาท นอกจากนี้ ปั้นอิฐ ปั้นกระเบื้อง อันเป็นอาชีพของชาวบ้านช่างเคียน

ส่วนการใช้พื้นที่ของลำห้วยนั้น ส่วนใหญ่ชาวบ้านช่างเคียนจะใช้น้ำห้วยช่างเคียนเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งที่หาปู หาปลา บางแห่งก็ไปตกเบ็ด บางแห่งก็ใช้ลูกตะขบ (บ้าเกว้น) ทุบให้แหลก ลงแช่น้ำ พอให้ปลาเมาก็จับปลาขึ้นมา พ่อหลวงบุญยืน อนนทสมิงกล่าวอีกว่า แต่ลำน้ำห้วยนี้ใสมาก มีปริมาณมาก น้ำห้วยกว้างและลึก หากเวลาน้ำนองจะต้องขี่ควายข้ามไปถึงจะข้ามได้ บางทีก็ไปหาปลาบูที่ห้วยแก้ว

ส่วนในพื้นที่เวียงเจ็ดลิน พ่อหลวงบุญยืน เล่าว่า ที่นั้นมีบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ที่ไหลออกมาตลอด และมักได้ยินถึงการที่มีคนไปขุดพระวัดหมูปูน ไปขายได้ราคาแพง เพราะพระเครื่องกรุวัดหมูปูนนี้ตั้ง อาจจะเป็นพระคง พ่อหลวงบุญยืนเคยได้พระคงแดง ที่ป่าช้าช่างเคียนนี่องค์หนึ่ง เขาฝังไว้กับคนตาย ขณะที่พ่อหลวงบุญยืนเป็นท้ายรถขุดดินเอาไปถมที่แล้วมีคนได้พระมา เอามาขายให้ ๕ บาท ต่อมาเมื่อกลุ่มผู้ก่อการร้าย จะซื้อเอา ๘๐๐ บาท ด้วยเงินแต่ก่อนหายาก ปัจจุบันนี้ราคาอาจจะเป็นแสน ตอนนั้นเรารู้เท่าไม่ถึงการณ์จึงได้ขายไป

จากคำบอกเล่าจะพบว่า ชาวบ้านช่างเคียนจะหาหินตามลำห้วยช่างเคียนไปถึงบนตอยขุนช่างเคียน ด้วยด่านบนมีนาเก่า เรียกว่านาไฮ้หลวง หรือนาลัวะ ที่เป็นที่เลี้ยงควาย

ในฤดูว่างเว้นจากการทำนา และเก็บของป่าหากินในละแวกนี้ โดยมักจะไม่ข้ามไปทางหลังป่า
ช้าช่างเคียนเท่าไฉน และนายดำ สุขเกษม กล่าวกับผู้เฒ่าผู้แก่มักจะไม่ห้ามเด็กไม่ให้ไปในพื้นที่
แถวนั้น ด้วยกลัวว่าผีจะทำร้ายทำให้ไม่สบายได้

การที่ออกไปหาของป่าในละแวกใกล้เคียง ส่วนทางด้านเหนือบางที่ก็สามารถถวกลง
ไปหาของป่ายังในเวียงเจ็ดลินได้ แม่เรือนแก้ว อนนทีย ได้เล่าให้ฟังว่า มีแม่อุ้ยตา ไปห้วย
ไปดอย แล้วเห็นหมูทองคำออกมา แต่ไม่สามารถจับเอามาได้ ใกล้กับวัดร้างตรงนั้นจึงได้ชื่อว่า
วัดหมูบูน

นอกจากนี้ยังเล่าว่าพื้นที่ ที่เป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ไล่เลยไป
ถึงที่ของสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๗ มักใช้เป็นสถานที่เลี้ยง
วัวเลี้ยงควายของชาวบ้านช่างเคียน

ชอยพระนาง โดยชื่อมาจากพระนามของสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีพระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๗
ด้วยพื้นที่ด้านตะวันออกของถนนเป็นที่ของพระองค์

ส่วนพื้นที่ด้านทิศเหนือของเวียงเจ็ดลิน ชาวบ้านช่างเคียนมักไม่ย่างกรายเข้าไป
คุณแม่เรือนแก้ว อนนทีย ได้เล่าว่าแถวนี้เป็นพื้นที่ที่มีผีมาก ไม่กล้าขึ้นไปคนเดียว หรือหาก
จะไปมักจะไปถึงแค่ชอยค้ายลูกเสื่อชอย ๑ ไปจรดชอยพระนางเท่านั้น ไม่ขึ้นไป

สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ในรัชกาลที่ ๗ ที่มาของชื่อซอยพระนาง

จากคำบอกเล่าของชาวบ้านและอาจารย์จำเลาะห์ สมจิตต์ อาจารย์อาวุโสของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ที่เข้ามาอาศัยตั้งแต่ตั้งเป็นวิทยาลัยเทคนิค ภาคพายัพ ได้เล่าว่าต่อมาพื้นที่ตรงนั้นมีการบุกเบิกแผ้วถางจับจอง จากคนที่อยู่ในเมืองมาเบิกพื้นที่แถวนั้น กอปรกับมีชาวกะเหรี่ยงที่มากับครูบาศรีวิชัยในการสร้างทางขึ้นดอยสุเทพ ก็เข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่เหนือเวียง พร้อมกับชาวดอยเต่าที่หนีน้ำท่วมก็มาอาศัยในด้านนอกเวียงเจ็ดลิน

“เขາหาว่าผมบ้า” อาจารย์จำเลาะห์ สมจิตต์ ได้กล่าวเช่นนั้น เพราะเข้าไปอาศัยในพื้นที่ ที่ชาวบ้านไม่เข้าไปอยู่และเกรงกลัว

เลยจากจุดนี้ ชาวบ้านข้างเคียงมักไม่ค่อยขึ้นมา

อาจารย์จำเลาะห์ได้เล่าถึงพื้นที่เวียงเจ็ดลินในช่วงหนึ่งว่า หลังจากที่หมดโรงเรียนมหาดเล็กหลวง พื้นที่ในเขตเวียงเจ็ดลินนั้นก็เป็นที่ของราชพัสดุ กลุ่มที่มาใช้ประโยชน์ได้แก่กรมปศุสัตว์โดยปลูกหญ้า ปลูกข้าวโพด เพื่อการเลี้ยงสัตว์ ด้วยห่างไกลจากชุมชนและตัวเมือง ต่อมาทางวิทยาลัยเทคนิคภาคพายัพ ก็มาขอใช้ในพื้นที่ในเขตเวียงเจ็ดลิน เพียงเสี้ยวหนึ่ง (ทางด้านตะวันออกของเวียงเจ็ดลิน) โดยแรกเริ่มมีการสร้างเป็นอาคารกำมะลอมุงตองตึง เป็นอาคารฝึกของโรงงาน บางส่วนก็ไปเรียนที่บริเวณแจ้งหัวริน ณ ตึกอาสาศงคราม

ทางวิทยาลัยเห็นว่าพื้นที่วิทยาลัยที่อยู่ในตัวเวียงเก่านั้นคับแคบ จึงทำเรื่องไปยังมหาดไทย ขอใช้พื้นที่ตะวันออกไปจรดลำห้วยข้างเคียน เพื่อใช้เป็นพื้นที่ของวิทยาลัย ในตอนนั้น พื้นที่ที่เคยใช้ปล่อยวัวปล่อยควาย ก็ถูกใช้เป็นสถานศึกษาไป

ส่วนพื้นที่ใกล้เคียนนั้นก็เป็นที่ของเอกชนที่มาจับจองและซื้อขายกันไปบางส่วน ใช้เป็นพื้นที่ของการปลูกผักของโกสั่ว หรือนายอุดมสิทธิ์ โกมลพวงศ์ภักดี ต่อมาประมาณปี พ.ศ. ๒๕๑๖ มีการปลูกสตรอว์เบอร์รี โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ได้พระราชทาน

พันธุ์สตอร์วเบอร์รี่ มาแจกให้กับเกษตรกร ในชุมชนข้างเคียน และมีการปลูกสตอร์วเบอร์รี่ กันอย่างกว้างขวาง ในบ้านข้างเคียนไปจนถึงเจ็ดยอด^๑ และในพื้นที่ด้านทิศเหนือของเวียงเจ็ดลินด้วย นับว่าเป็นเจ้าแรกๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีการปลูกสตอร์วเบอร์รี่ แต่ต่อมากการปลูกสตอร์วเบอร์รี่ ในชุมชนข้างเคียนก็เลิกไป

พื้นที่โดยรอบเวียงเจ็ดลินยังพบโบราณสถานเก่าที่ปัจจุบันได้สูญหายไปแล้ว จากคำบอกเล่าของอาจารย์จำเลาะห์ สมจิตต์ เล่าว่ามีวัดเก่านอกเวียงหลายวัด เช่น วัดน้อย ด้านตะวันตกเฉียงเหนือของเวียงเจ็ดลิน ยังคงเหลือเศษอิฐ และใครมาอาศัยอยู่ในบริเวณนั้นไม่ได้ และอีกที่หนึ่ง เลยขอยพระนางขึ้นเนินก่อนที่จะโค้งเลียวย้าย เคยมีเจดีย์เก่าอยู่สามองค์ตรงนั้น และพื้นที่ส่วนด้านทิศเหนือของเวียง นอกจากนี้ยังมีวัดกู่ดินขาว ในสวนสัตว์ ในเวียงก็จะมีวัดหมูปุ่น นอกจากนี้ยังมีซากวัดเก่าในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ด้วย เช่นที่ประตูหน้ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ บริเวณศาลาธรรม เป็นต้น”

นอกจากนี้ บรรยากาศของเวียงเจ็ดลิน ยังหล่อหลอมศิลปินล้านนาที่ยิ่งใหญ่คนหนึ่งคือ จรัส มโนเพชร สมัยที่จรัส มโนเพชร มาเรียนหนังสือ เมื่อปี ๒๕๐๙ และแต่งเพลง “บ้านบนดอย” ในปี ๒๕๑๔ ตอนที่จรัส มโนเพชร มาเรียนบัญชีกับ อ.จำเลาะห์ สมจิตต์ และศึกษาเรียนรู้ถึงการแต่งเพลง ในบรรยากาศของธรรมชาติเวียงเจ็ดลิน อันประกอบไปด้วยเสียงน้ำตกของน้ำตกตาดเหมย น้ำตกห้วยแก้ว และเสียงลมพัดหวีดหวิว ในขณะนั้นก็แต่งเพลง “โล่เหล่า” ออกมา แต่มาอีกหลายปี เมื่อจบไป ก็ได้กลับมาเยี่ยม อ.จำเลาะห์อีกครั้ง ในครั้งนั้นพบกับบรรยากาศของเวียงเจ็ดลินในฤดูหนาว ที่มีการจิวข้าวเหนียวกิน เลยออกมาเป็นบทเพลงบ้านบนดอย ท่อนหนึ่งที่ว่า

“...บ้านบนดอย บมีแสงสี บมีทิว บมีน้ำประปา
บมีโองหนั่ง โองนวด คลับบาร์ บมีโคล่า แพนด้า เป็บซี่
บมีเนื้อสัน ผัดน้ำมันหอย คนบนดอย ชอบกินข้าวจี
บมีน้ำหอม น้ำปรุงอย่างดี แต่หมู่เฮามี ฮิม มีน้ำใจ”

^๑ อนุ เนินหาด, พ.ต.อ. ย่านห้วยแก้ว (สังคมเมืองเชียงใหม่เล่มที่ ๔๒), (เชียงใหม่:บริษัทนพบุรีการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๗) หน้า๑๙๑

นอกจากนี้ เพลงของวิทยาลัยเทคนิค ภาคพายัพ ทั้ง ๔ เพลงก็ยังเป็นที่ยังัก และทำให้ผู้คนทั้งชุมชนข้างเคียงน, นักศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ได้ยินถึงเวียงเจ็ดลินจากเพลงเหล่านี้

เพลงวังเจ็ดลิน เป็นเพลงที่ทำให้คนรู้จักเวียงเจ็ดลินในระดับหนึ่ง เพลงนี้เกิดขึ้นในคาบวิชาเศรษฐศาสตร์ โดย อ.จำเผลาะ สมจิตต์ ได้เล่าประวัติความเป็นมาของเวียงเจ็ดลินให้กับนักศึกษาในชั้นเรียนฟัง และให้แต่ละคนเขียนเป็นเพลงหรือเป็นกลอนออกมา ในที่สุดก็ได้เนื้อเพลงของคุณอรพรรณ จารุเศรษฐี และ อ.จำเผลาะ สมจิตต์ เป็นผู้ให้ทำนอง และทำดนตรีและขับร้องโดยวงดนตรีสุนทราภรณ์

“วังเจ็ดลินถิ่นนี้เหมือนมีมนตรา
ใครได้มาจะพาเคลิ้มใญามมอง
โน่นดอยสุเทพเทพดำรงทรงเฝ้าคุ้มครอง
พระธาตุเรืองรองตั้งต้งด้วยแสงสุริย์
เพลินวิญญาณ์เพลินขวัญตาทุกยาม
นั่นคือสนามแสงงามด้วยความขจี
แคฝรั่งวังของเรา
เห็นอยู่แรมปีผลิดอกออกเป็นแถวไป
เนินเขาเบื้องหลังวังขึ้น
ดาดต้นด้วยลักพะยอมมีดอกหอมย้อมใจ
เสียงนกในป่าคะนองร้องเพลงแต่ไกล
ห้วยธารก็ใสเมื่อมองแล้วใจชื่นบาน
วังเจ็ดลินถิ่นนี้ทุกปีเคยเนา
ใจพวกเราผูกพันทุกวันและวาน
หากมันคิดเปรียบเทียบวังเราก้เท่าวิมาน
มีป่ามีธารตระหง่านดอยสูงสุดตา”

เราภูมิใจความวิไลของวัง
หทัยเราฝังรักวังตั้งดวงชีวา
อันพระธาตุงามเหนือภูผา
ศูนย์ร่วมบุขาร่วมหน้าสามัคคี
ครานี้พอเห็นแคว่ร้าง
สุดหวังสุดหึกอาลัยจำจากไกลน้องพี่
ถึงกายจะห่างไม่จางสัมพันธ์ที่มี
เทคนิคครานี้ลาที่หนอวังเจ็ดริน”

ส่วนเพลงอื่นๆ ก็มี อ.สามภพ เจริญธงชัย ก็อยากจะเขียนเพลงบ้าง เลยเขียนเป็นกลอนมา ในเพลงครุบาทศรีวิชัย ต่อมาเปลี่ยนชื่อมาเป็น เพลงตามความฝัน พอเปลี่ยนจากเทคนิคภาคพายัพ มาเป็นสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ก็เปลี่ยนชื่อเป็นไหว้สาครุบาเจ้าและเปลี่ยนเนื้อเล็กน้อย โดยเพลงนี้ ทำนองโดยครูเอื้อ สุนทรสนาน

“สูงเด่นเป็นสง่างามล้ำค่าวิทยาลัย
เทคนิคแห่งเชียงใหม่มีขวัญใจชาวนครพิงค์
ครุบาทศรีวิชัยปกป้องภัยให้สุขยั้ง
ร่วมแรงร่วมใจจริงทั้งชายหญิงทุกสิ่งสรรพ
เราชาววังเจ็ดรินอันเป็นถิ่นเมืองโบราณ
ขุนเขาและสายธารห้วยละหานกั้นเวียงมา
บัดนี้เป็นที่ตั้งแห่งเวียงวังการศึกษา
พวกเราชาวล้านนาทุกถ้วนหน้าภาคภูมิใจ...”

ส่วนอีกสองเพลง คือเพลงมาร์ชวิทยาลัยเทคนิคภาคพายัพ และรำวงสาวชาววัง สองเพลงหลังนี้ อ.จำเผลาะ สมจิตต์ ได้เล่าเรื่องราวของเวียงเจ็ดลิน และวิทยาลัยเทคนิคภาคพายัพ ให้ครูเอื้อ สุนทรสนานฟัง ขณะที่มาเปิดการแสดงอยู่ที่โรงแรมจินตนิรันดร์ เลยออกมาเป็นอีกสองเพลง

เพลงมาร์ชวิทยาลัยเทคนิคภาคพายัพ ขอคัดเนื้อเพลงบางส่วนมาดังนี้

“**วังเจ็ดลิน**ถิ่นตั้งวิทยาลัย
นามนั้นเกริกไกรก้องไปทั่วในชาติรี
เราภูมิภาคพายัพยงคเษยมในศักดิ์ศรี
อาชีวะแห่งนี้มีหลักการ
 ฯลฯ”

ส่วนเพลงรำวงสาวชาววังขอยกตอนที่กล่าวถึงวังเจ็ดลินมาเป็นตัวอย่าง ดังนี้

“...โย้นโย้นแม่สาวชาววัง   สาวน้อยร้อยซึ้ง**ชาววังเจ็ดลิน**
นีกรักแม่โฉมยุพิน   สาวงามเวียงพิงค์เสมือนดั่งอมนต์
นะแม่สาวพายัพรักพี่สักคน   พี่ปรารถนาขวัญตาหน้ามน
มาสร้างกุศลทำบุญรักไว้ร่วมกัน...”

การที่เพลงของสถาบันสี่เพลงแรกที่ยังออกมา ทุกเพลงล้วนแล้วแต่บอกกล่าวถึง “เวียงเจ็ดลิน” ทุกเพลง ด้วย ตัวอาจารย์จำเผลาะ เป็นผู้ศึกษาเรื่องเวียงเจ็ดลิน ทำอย่างไรจะให้คนรู้จักเวียงเจ็ดลินให้มากขึ้น และนี่เป็นเวียงลัวะ ล้านนา มีคนพื้นถิ่นเป็นชาวลัวะ และชาวลัวะไม่หายไปไหน และยังอยู่จนทุกวันนี้ จึงได้เล่าเรื่องราวเหล่านี้ให้ทางคณะสุนทรภรณ์ถ่ายทอดออกมาเป็นบทเพลง ให้ได้รับฟังถึงปัจจุบัน

บรรยากาศการบอกเล่าเรื่องราวของชุมชน

สรุป

เวียงเจ็ดลินเป็นเวียงเก่าโบราณ ที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากเมืองโบราณในแอ่ง
เชียงใหม่ – ลำพูน เมืองที่อุดมไปด้วยตำนานและเรื่องเล่า แม้ว่าเอกสารต่างๆ จะบันทึกไว้
น้อยมาก แต่ก็ทำให้การสืบค้นหาประวัติของเวียงเจ็ดลินจึงเป็นสิ่งที่น่าสนุกและท้าทายอย่าง
ยิ่ง จากนี้เมื่อมีการฟื้นฟูวัดหมูปุ่นไปพร้อมๆ กับการสืบค้นด้านประวัติศาสตร์ เชื่อว่า ความรู้
เกี่ยวกับประวัติเวียงเจ็ดลินและประวัติศาสตร์ล้านนา คงจะก้าวหน้าไปอีกก้าวหนึ่ง และเป็น
หน้าที่ของคนรุ่นต่อไปจะช่วยกันสืบค้น และคืนความมีชีวิตให้กับเวียงเจ็ดลิน ที่บริสุทธิ์สะอาด
ตลอดถึงรักษาเวียงเจ็ดลินให้เป็นฐานที่บ่งบอกถึงรากเหง้าแขนงหนึ่งของเมืองเชียงใหม่๓๓

บรรณานุกรม

หนังสือ

๕๕ ปี ราชมงคล ภาควิชาฟ. (ม.ป.ท.), ๒๕๕๕

กลุ่มสามัคคีรวมญาติ. อนุสรณ์ฉลองนาคบันไดวัดฝายหิน ประวัติวัดฝายหิน. (เชียงใหม่: ลานนาการพิมพ์, ๒๕๓๐

ไกรสิน อุ่นใจจินต์. (รวมเรื่อง) ประวัติการตั้งถิ่นฐานบ้านเมืองในล้านนา ระยะเวลาพุทธศตวรรษที่๑๙. (ม.ป.ท.:ม.ป.ป.)

_____ . วัดภูหินขาว-เวียงเจ็ดลิน. เชียงใหม่ : สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่ ๖ เชียงใหม่, ๒๕๔๔

คณะอนุกรรมการตรวจสอบและชำระตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่. ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ฉบับเชียงใหม่ ๗๐๐ ปี. (เชียงใหม่:ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่, ๒๕๓๘

งานแผนและยุทธศาสตร์ .แผนพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ๑๕ ปี (๒๕๕๒-๒๕๖๖). กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตำนานมูลศาสนา ฉบับพิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พระธรรมราชาอนุวัตร (ใส่ว กิติธมโม) ณ เมรุวัดยานนาวา กรุงเทพฯ วันที่ ๑๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๓๐

ฝ่ายวิชาการ. รายงานการขุดค้นทางโบราณคดี แหล่งโบราณคดีเวียงเจ็ดลิน. เชียงใหม่: สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่ ๖ เชียงใหม่, ๒๕๔๑

พวงเพชร ธนสิน. การเสริมสร้างภูมิทัศน์ในเทศบาลนครเชียงใหม่ . เชียงใหม่:ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๒

ภาสพันธ์ ปานสีดา. นครรัฐเก่าแก่เชิงดอยสุเทพ เวียงเจ็ดลิน. รายงานวิชาภูมิภาคศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร (ม.ป.ป.)

รัตนพร เศรษฐกุล. ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจวัฒนธรรมแอ่งเชียงใหม่-ลำพูน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ซิลค์เวอร์ม,๒๕๕๒

รายงานการสำรวจและขุดค้นทางโบราณคดี โครงการสำรวจและขุดค้นทางโบราณคดีใน
พื้นที่ดอยสุเทพ. เอกสาร นำเสนอต่อสำนักโบราณคดีที่ ๘ เชียงใหม่ กรมศิลปากร
ดำเนินงานโครงการโดย ห้างหุ้นส่วนจำกัด โบราณรักษ์. ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๓
ศิลปากร,กรม. พระธาตุเจ้าดอยตุง:บันทึกว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนา. กรุงเทพฯ:ถาวร
กิจการพิมพ์, ๒๕๕๒

สงวน โชติสุขรัตน์. ประชุมตำนานลานนาไทย. กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์ ๒๕๐๕
สมหมาย เปรมจิตต์ และคณะ. ตำนานเชียงใหม่ปางเดิม. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,๒๕๓๗

สรสวัสดิ อ่องสกุล. ชุมชนโบราณในแอ่งเชียงใหม่ – ลำพูน. กรุงเทพฯ:อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์
พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๓

_____. ประวัติศาสตร์ล้านนา.พิมพ์ครั้งที่ ๔ (ฉบับปรับปรุงและเพิ่มเติม), กรุงเทพฯ:
อมรินทร์, ๒๕๕๑

สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๖ เชียงใหม่. โบราณคดีล้านนา.
เชียงใหม่:สำนักงาน, ๒๕๔๐

อนุ เนินหาด,พ.ต.อ. ย่านห้วยแก้ว (สังคมเมืองเชียงใหม่เล่มที่ ๔๒), (เชียงใหม่:บริษัทนพบุรี
การพิมพ์จำกัด, ๒๕๕๗

อินแถลง. พระนางจามเทวีครองเมืองลำพูน - ประวัติเมืองขว้าหล่อง. เชียงใหม่:โรงพิมพ์
อเมริกัน.(ม.ป.ป.)

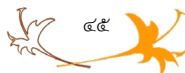
หนังสือพิมพ์

พลเมืองเหนือ ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒๑๘ ประจำวันที่ ๑๓ - ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ หน้า ๓๓

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

พระมหาสง่า. การฟื้นฟูประวัติศาสตร์เวียงเจ็ดลิน. [online] Accessed September 9,
2010.Available from <http://gotoknow.org/blog/sa-nga/374348>

สวนสัตว์เชียงใหม่ [online] Accessed Feb 10th, 2012 Available from
<http://www.chiangmaizoo.com/web17/index.php/about-chiangmaizoo/history>

จารึกกษัตริย์ราชวงศ์มังราย. ฐานข้อมูลจารึกในประเทศไทย. ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร
(องค์การมหาชน).

http://www.sac.or.th/databases/inscriptions/inscribe_image_detail.php?id=1973

สัมภาษณ์

พระมหาสง่า ธีรสัโร เจ้าอาวาสวัดผาลาด อาจารย์ประจำคณะพุทธศาสตร์ มจร.วิทยาเขต
เชียงใหม่ สัมภาษณ์วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๓

อ.จำเหล่า สมจิตต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
สัมภาษณ์วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๓

อ.ดร.เกรียงไกร เกิดศิริ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
สัมภาษณ์วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๓

เรือนแก้ว อนนทียี บ้านช่างเคียน หมู่ ๑ ต.ช่างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่
สัมภาษณ์วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐

นายคำ สุขเกษม บ้านช่างเคียน หมู่ ๑ ต.ช่างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่
สัมภาษณ์วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐

นายบุญยีน อนนทสมิง บ้านช่างเคียน หมู่ ๑ ต.ช่างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่
สัมภาษณ์วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นายศักดิ์นรินทร์ ขาวจิว

ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา

สังกัด ศูนย์วัฒนธรรมศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

การศึกษา ปริญญาตรี สาขา ประวัติศาสตร์ (วิชาโท ภาษาและวัฒนธรรมพื้นบ้าน)
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

งานวิจัย - การพัฒนาศักยภาพศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในเส้นทาง
สายวัฒนธรรมสองฝั่งโขง

- ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเหมียงล้านนา
- พัฒนาเชิงพื้นที่ผ่านทรัพยากรทางศิลปะและวัฒนธรรมเมืองแม่แจ่ม จังหวัด
เชียงใหม่

เอกสารเรียบเรียง ราชมงคลสัญลักษณ์

บทความ - เขียนบทความลงในวารสารเวียงเจ็ดลิน เช่น

ขอพม่าที่ไม่ได้มาจากพม่า

ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่กับหัวเมืองวันตกนกอ น ฯลฯ

- บทความ “ข้าววัดในล้านนา”
ลงในหนังสือ ฮอมผญา ๓๐ ปี มจร.วิทยาเขตเชียงใหม่
- บทความ “ร่าง กับภาพสะท้อนการเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมของคนล้านนา”
ในวารสารศิลปวัฒนธรรม ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๐ ของสำนักศิลปะ
และวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

รางวัลที่ได้รับ ผู้ใช้ภาษาไทยถิ่นดีเด่น ประจำปี ๒๕๖๑

Email: saknarin@rmutl.ac.th

Wiang Jed Lin ("Jed Lin City")

Comply by; Saknarin Chao-Ngiw

Educational of Cultural Studies Center

Rajamangala University of Technology Lanna.

Location

Wiang Jed Lin is a small city that is not well-known much even though we pass daily. The major problem is that we do not much knowledge about it and not as well-known as Wiang Chaing Mai or Wiang Kurn Kam, otherwise the city is also next to famous tourism at Doisuthep and The Zoo; Therefore, the Wiang Jed Lin does not have many people interested in it.

The word "Lin" in Lanna (Northern Thai Language) means gutters. So "JedLin" means "seven gutters" because one wooden drainage from Wiang Jad Lin was found both large and long. At present, the wooden drainage is kept at Historical Department, Faculty of

Humanities,Chiang Mai University. On the other hand, the word "JedLin" means seven streams which nourished the city. If considering the map of Jedlin city, we will be able to see many streams that flow through city and flank the city on both the north and south. Aj. Jum Loh Somchit, who has lived in JedLin city more than 50 years, has told us that all the watersheds have all seven lines that enter the city The Huay Kaew River is divided into three streams which are.

1. The natural fountain locate at the center of the city, and also the center point of the city having the same distance away from any point of the wall, flows into the moat of Wiang Jed Lin in the south.

2. Huay Kaew River which has some of it burns flows to side south the city.

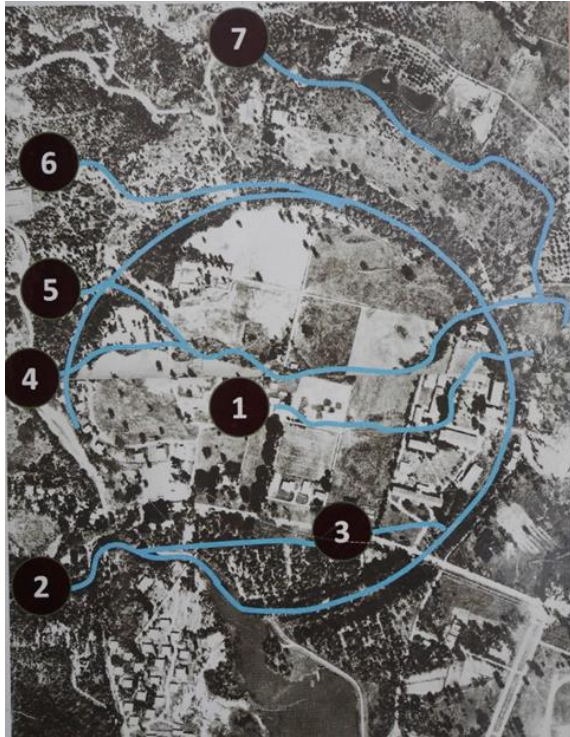
3. Nowadays Huay Kaew River which run to Huay Kaew Arboretum has been already dried.

4. Huay Kaew Stream behind Srisuda Temple still having water.

5. Huay Kaew River at the back of land vibration measurement point meets with the river which run to the back of Srisuda Temple and join together run through Wiang Jed Lin. At the present, this area is area of Livestock Department.The Department blocks the stream to make a reservoir.

6. The water that flows into northern part of Wiang Jed Lin now calls Huay Kor Lor.

7. Chang Khien stream that flows around Wiang on the north and crosses to the east. Receiving water from the moats and Wiang Jadlin following picture.

The seven stream in wiang Jed Lin.

Jed Lin City was located at the foot of Doi Suthep, northeast of Chiangmai which was one of important cities in Lanna history. At present, there is Huaykaew Road runs through and they also have many government agencies such as Chiangmai University, Rajamangala University of Technology Lanna, Chiangmai Zoo, Chiangmai Animal Breeding Station, Phuping Rajanivej Police Station and Huaykaew Arboretum. The Chiangmai Animal Station is situated on almost of JedLin City that able to preserve the ancient city from the expansion of the modern city.

The physical description of the city is foothills with a high area on the west and slope on the east. The western area is much higher than other areas, so this side doesn't need a ridge, while the other side has to have a ridge. The ridge of the other side has two

layers. There is the ditch in the middle but some past was destroyed. The most completed ridges located at Huaykaew Arboretum. The outer ridge was destroyed but still have some traces.

The shape of Jedlin City is a circle. Kraisin Ounchaichit commented about this construction. It's not involved with the universe believe, but it seems to be form of construction that originated from folk wisdom of local people who have developed sine the 19th century, before Buddhist Era.

Wooden gutter found in Wiang Jed Lin.

The sixth stream which flows through Wiang Jed Lin.

Jed Lin City before the Lanna era

Prehistoric era

The division of that historical era. Use letters to divide before and after each area of world history. The entry into the historical era is different. In the land of Lanna, the use of letters to record stories is already in the Hariphunchai period by using Mon alphabet and Mon language in recording In this context mentioned ancient societies before entering the era that legends go back to the territory of Jed Lin City and nearby Physical characteristics of the Jed Lin city. There are many streams flowing from west to east. And the area was sloping east consist of a fountain. All of this situated at Doi Suthep foot hit which is the human habitation, animal hunting area, gatherer forest product of prehistoric

people scattered throughout the area around Doi Suthep From the excavation of Jed Lin City. The 8th Regional office the Fine Arts department Chiang Mai. At the third pit near the Chiang Mai Livestock department officer accommodation. Found a cracked stone tool including stone core tools and stone flake.

Stone tools found in Wiang Jed Lin.

These stone crackers made clear that in the area of Jed Lin city was a residential area. This area was also an area that duelers earned their living by finding forest product and hunting since the Stone Age and the area scattered around Doi Suthep area.

From the archaeological survey and excavation project in Doi Suthep area, The Buranurak Limited Partnership has conducted a proposal to the Office of Archeology 8 Chiang Mai, the Fine Arts Department found that the archaeological site near the viewpoint (GPS No.049) approximately 210-240 cm depth, found deteriorate one-page stone crack There was also found stone fragments, 240-270 depth. From the excavation hole in this area, we found the stone had more than 10,000 years' ages and presume the tools were in the Pleistocene period. In addition, we also found new Stone Age traces near the Hermit Cave. The traces were a polished stone bracelet, rope pattern-earthenware. All of these

indicate that was around Doi Suthep was a man habitation since the prehistoric period, according to the traces found in the area.

Wiang jedlin Before Haripoonchai – native

A less that refer about the creation of Wiang Jedlin are the legendary Suwan Kham Daeng. The ancient attitude of Chiang Mai Which describes the construction of a native city in the Doi Suthep area in the legendary, it goes back to the legend of Chao Kham Dang. He is the guard of Chiang Mai. He was following the golden hog deer until arrived at Doi Suthep Chao Kham Dang has a child with nang pom fure and missis Sat gwang. And then he built a city called "Lanna" for children to live after that he went back to Doi Luang Chiang Dao.

Later the city that Chao Kham Daeng built was callapsed truned to a big swamp, however he built another new city called Na rak ta. With the governor name "Min na rat "Inherited until the era of "Phraya Mu nin ta phi cha" But he is not morality and oath. Caused angle who protects the city made to be collapse again.

At that time there were both Tai and Lua lived with together. For Tai, Phraya Saket was the leader and Lua's was let by Phraya Wiwo.

To find man in animal footprints simple and the legend of city building by hermit were similar to arther legend about vasutep hermit found man from animal footprints (dinosaurs and cow) and let them marriage with together. The Hermit took the cow's mother to drink the hermit's urine and became pregnant and gave birth. And to build the city was named "Mick Sangkhanakorn. 10 years later, Hermit built another city of name and let the descendants ruled over the city's however there was a wrong justd of the sun bullying his mother case let to the city callapsed to a big swamp. After that, Lamphun was later built.

As for the fiddle Which is printed in Lanna Dhamma script by American Printing House, authored by Mr. In Hae Long Project Enter the new name "Roughly the history of Mon Khao Kong". Talking about the history of Lamphun and Phra Cham Cham Devi There was one episode that spoke about the city of Micronesia City.

“Mikk Sangka-Buri Ratththa originally named as

Located at the foot of Doi Suthep Become seven Lin”

While Wiang Chetpuri or Wiang Chet Linnee have Parents dating about 15 Phra was Kok fah ta yeun ghosts surrounded by Wiang causing many people in trouble, therefore, went up to ask for help from Phraya Inthathiraj. Phraya In then the Lua people observe the precepts of the 5 precepts 8, then the ghosts will not come to encroach anymore. In addition, Phra Inrai also gave the nine families to take care of the silver ponds, gold ponds, and Bor Kaew houses, and grew more and more.

From Wiang Chetpuri, then expanded to build two more new ones, namely "Wiang Suan Luang Flower and "Muang Lan Na Buri", respectively. As for the legend, it is said about Wiang Chet Lin or Wiang Chet. Just that, Puri. After that, it will be the story of the Inthanon pole.

In addition to this legend, Wiang Chet Lin or Wiang Chetpuri Also mentioned in the legend of Khun Luang Wirangka, the Lord of Lua, at the foot of Doi Suthep The fight with Hariphunchai because Queen Chamadevi didn't respond to the Patiphat mind yet Therefore raised an army to fight but ultimately lost to the twin sons of Queen Chamadevi, the male elephant green tusks Lua's defeat to the power of elephants is rumored among the Lua people. Even the Lua people who live in the Khanh house Mueang Chiang Tung.

Khun Laugn Virangka piercing spear to Haripoonchai. Monument at Banmuangkha, Saloung sub-district, Mae Rim district, Chiangmai.

Khaumluong Hill

From various legends that involved with Doi Suthep foothill, this zone has been developed and developing to certain level. There was settlement by local people for a long time, and gathered to be community. In the legends, we used the symbols in the form of human in

the animal footprints or used animals as a symbol of each group. The image of groups may be effect in the obstruction of the gathering the various group in the area. There for the local's community were collapsed, when the Hariphunchi Kingdom had been developing. Each groups had different and also difficult to community, for example, Lua or Lava at present. In different area always find difficult in communication. There are many different legends about Vasuthep Hermit, but every legend refer that Vasutep Hermit was a local people who lived at Doi Suthep and Doi Cham foothill. He was a person who influence to people on Doi Suthep. By Vasuthep Hermit himself show that, there were some group received the influence from outside. With made them had more powerful than other in this area. However, the city with built by each group were not stable until last city with built by Vasuthep Hermit named the Hariphuncai had to need the help from Lavo friend and invite Cham Tavi to be the queen of the city. This shown that they preferred to receive the influence from foreign culture more than locals culture, this made problem between two culture that reflected in Cham Tavi and Vilangka legend. In various legends of building and developing the city around Doi Suthep until early the Hariphuncai. The evidence supported the possibility that this zone was actually built about 1007 later or early 12 centuries. There was Wiang Jed Lin wall restoration by archaeology the 8 office Chiang Mai. There took the soil from Wiang Jed Lin to cheek the aged of the wall and found that soil of the wall was older than Hariphunchi city around 767-768 or early 14 centuries.

Thermoluminescence Report   **Irradiation Date:** September 6, 2011
Description of Object: Soils sample from Wiang Jed Lin, Chiang Mai, Thailand
Supplied By: The 8th Regional Office of Fine Arts, Chiang Mai
Lab ID: A 0504
Apparent Age: 1,440 ± 115
Comments:
Operated By: Theeraporn Chuenpee and Rapeeporn Sakunee

Q65

(Dr. Krit Wor-in)
 Thermoluminescence laboratory
 Department of Earth Science, Kasetsart
 University, Bangkok.

Certify Photograph of Object Analyzed

Soil examination result from Wiang Jed Lin wall.

The Hariphunchai Period

From the legends continuing to the Hariphunchai period, the story of Cham Thewi and King Wirangka shows the victory of new culture group that is superior to the original group. In story tells that when King Wirangka lost to Cham Thewi, the two group were combined. There is a marriage between the twin sons of Chamthewi and the twin daughters of King Wirangka to represent that Lua mix with the culture of Hariphunchai. At the Hariphunchai period, the establishment of Buddhist beliefs in the Ping River Basin region became more prosperous, resulting in the construction of temples various architectures from the foot of the mountain to sanku with showed the Hariphunchai art such as:

Painting in Cham Thewi Temple (Kookud), tells the story of marriage between the twin sons of Chamthewi and the twin daughters of King Wirangka.

Kudinkhao Temple is behind the elephant's stall in Chiang Mai Zoo, Muang Chiangmai. This is only temple in Wiang Chet Lin that is in perfect condition, renovated in 2000.

The interesting thing in Kudinkhao Temple is technology and construction engineering, they use large brick and the structure of this pagoda is still not found in other archaeological sites.

Kudinkhao Temple is behind the elephant's stall in Chiang Mai Zoo, white large brick and votive tablet at Hariphunchai period.

There are many evidences of Hariphunchai period to Lanna period such as old pavilion shape pagoda, although the top and the pavilion are not visible but, the base still appesrd as a square room in the shape of the pavilion and found Hariphunchai votive tablet to make the age order until Hariphunchai period.

Mhu Boon Temple, is only temple that has found surrounding Chet Lin. Nowadays there are many construct in the area but before construct the buildings, they discovered big red brick fragments and tile fragments scattering in the area. However, the pagoda was destroyed are turned to be the animals feeding area. Mr. Chamlor Somjit told many things about pagoda at Mhu Boon temple it shapes similar to pagoda at Khu Kud temple and Jamathevi temple in Lumphun. At that time some people get amulet from Mhu Boon temple which were the same Hariphunchai as same as the amulet which found in Khu Din Khaw temple.

Amulets from Mhu Boon temple.

It was believed that in surrounding Chet Lin to Doi Suthep had community by native community who was lived before named Lua. Then may be a danger from war made they migrate or join with Yo Nhok people who migrate before and became the community till Lanna period.

“Sao Sema” at Mhu Boon Temple (Old), Pillars of church area, Keep and Display at Kruba Sriwichai museum.

Wiang Chet Lin in Lanna period

Since Maeng Rai Dynasty and Jam Chet Ton Dynasty Wiang Chet Lin which have seen in nowadays, was built in King Sam Fhang Kan in 1411 to be a fortress for protecting Chiang Mai. In the time that Prince Yee of Khum Kam convinced King Sri LueThai of Sukhothai to attack Chiang Mai and set up the camps near by Chet Lin foothill. In 1411, the year that established Wiang Chet Lin according to the stone script which mention about the arrange of Maeng Rai Dynasty and now the stone script has exhibited at Chiang

San museum. There is mention about the year that Wiang Chet Lin was build stated on the third side.

Pra Ya Sam Fhang Kan

Stone Script King Maeng Rai Dynasty

Chiang Mai was set up the army by using 200 cow cart. Set from Hua Lin corner to Chet Lin foothill that make Pha Ya Sai Lue Thai afraid and retreated to Sukothai. Then Pha Ya Sai Lue Thai construct the town at the location the army has been set up to memorial his victory Pha Ya Sai Lue Thai.

Construction of Wiang Chet Lin plan was circular in shape because when the time that the enemy they will defeat; the city will take the equal time whether they came from any direction.

From the war, it causes the new high ranking officer which was “Pha Ya Dek Chai”

This position had originated by a sixteen years’ boy named Pek Yos being a spy at Prince Yee of Khum Kam and Pha Ya Sai Lue Thai army. Moreover, he can cut a lot enemy heads.

Therefore, King Sam Fhang Kan bestowed him to be “Pha Ya Dek Chai” and this position was continually until the cancelation of Principality state.

After that Pha Ya Sam Fhang Kan lived at Wiang Chet Lin more than in Chiang Mai city caused Prince Lok overthroned him and became King Ti Lok Ka Ratch. Wiang Chet Lin still important until now.

In Phaya Yod Chiangrai period, in one year Chiangmai caused drought but Chiangsaen has rain all year round. That city has Doitung relics, if there is no rain, they will have to ask for rain. Mahathewi or the mother of Phaya Yod Chiangrai brought the story to tell Phaya Yod Chiangrai. He made rain asking ritual. At the time, the water from Wiang Chet Lin was used for the ceremony then, take to bathe the relics, as the legend says.

In 1545, at the Phra Mahathewi Jiraprapa period, Phra Chaiya Racha, King of Ayutthaya led army to attack Chiangmai but with the political policy of Phranaha Thewi resulting in establishing an alliance with Phra Chaiya Racha and she took him to Wiang Chet Lin too.

Many archaeological sites have been constructed and built in Lanna period such as Kudinkhao Temple that modern evidence found that there are 3 overlapping construction periods. Importantly, there are found the Buddha image, as parts for other pieces' evidence such as pottery with both Earthenware and Stoneware that are local products.

The spring water of the center city is counted as the seventh line and regarded as holy water.

In 2013, a floral pattern brick was discovered (size 18x36x5 cm.) at Wiang Chet Lin, around the dairy factory or southwest quadrant in Wiang Chet Lin, originally it was probably the area of the temple, now the livestock department preserving. The characteristics of the brick may be made from the printing technique and then burned, which may be brick decorated in religious places or in the king's palace.

Floral pattern brick found in Wiang Chet Lin area, picture from the Fine Arts office, Chiangmai.

Wiang Jed Lin was important until Jaojedton period, like king Puttawong in 1826-1846. Stayed at Wiang Jed Lin until Lanna was annexed with Siam.

Wiang Jed Lin in, one sky one land, period.

In period of King Chulalongkorn or King Rama 5. He was canceled the tribute state system to be centralize authority system in 1884. Siam began to control Chiang Mai and other Lanna principality state. Jao luang did not have power to control city. Siam had policy to rule over Lanna.

In period of King Rama 6 since 1915-1925. There built Mahadlekuang school at Wiang Jed Lin. Started teaching on 15 March 1916. There are Principal Phraya Preecha Nusa to be first director of school and S.R.S. Dara Rasami was special committee. The school used the same primary and secondary curriculum as same as Mahadlekuang school in Bangkok. In the end of King Rama 6 reign, Mahadluang in Chiang Mai was closed and joined with Mahadlekuang in Bangkok. The Mahadlekuang School in Chiang Mai area is now become Chiang Mai Live Stock Department Office.

Teacher and student at Mahad Lek Luang Chiang Mai School from Lanna history book.

Some part was the area of the Department of Forestry Chiang Mai province in nowadays at Huay Kaew Arboretum area but in World war II it was Japan's military base (Another Japan's military base was converted to hospital in North of the city) received a

severed. Department of Forestry had restored to Botanical Garden on behalf of “Huay Kaew Botanical Garden”. In 1956, this area changed its name to “Huay Kaew Arboretum” and opened for the public.

At the same time Mr. Harold Mason Young, American missionary, asked for some area of Doi Suthep foot hill from Chiang Mai governor to established zoo which moved from Weluwan House owned by Mr. Kee and Mrs. Gimhor Nimmanhaemin and has opened up since 6th April 1957 until now. In Chiang Mai Zoo area, there are ancient remains as Hariphunchai period, some part of Wiang Chet Lin wall, and Huay Kaew water way through to Wiang Chet Lin.

Aerial photograph in 1954 photo from ancient community Chiang Mai-Lamphun basin

- 1.Wiang Chet Lin
- 2.Wiang Suan Dok
- 3.Wiang Chiang Mai
- 4.Wiang Kum Kam

Wiang Chet Lin was divided into 2 sides by Huay Kaew Road and connect to Sriwichai Road Which His venerable Kruba Sriwichai and people helped together to constructed the road. This made more convenient to go to Wat Phra That Doi Suthep.

On 8th August 1957, the foundation stone was laid to establish Payap Technological College which become Rajamangala University of Technology Lanna. However, at that time, was demolish the ancient walls to construct the buildings instead. A part from this, was also an expanded of Huay Kaew Road in 1962 in order to welcome the foreign Royal guest, King of Denmark and Queen Ingrid of Denmark. Covering ditch and demolishing earth walls was one of factor that destroy ancient remains.

The construction of government agency in this area such as Huay Kaew Arboretum, Chiang Mai Zoo including encouragement of tourism have resulted in Doi Suthep is well known. Huay Kaew Arboretum was use in the song lyrics as Pha Ngoeb, Wang Bua Ban or many romantic scenes in novels and movies. Nonetheless, there was know anything mentioned about Wiang Chet Lin so the name of Wiang Chet Lin has gradually vanished away.

Payap Technological College established 1957, now is Rajamangala University Chiangmai.

The restoration Tor Wiang temple, Moo Boon temple

Moo Boon temple is one of the oldest temple at Wiang Chet Lin area. The temple is an affiliated temple of Pa Daeng Luang temple but emphasized in meditation. Kraisin Oonjaijin received information from his interview with local people that at least two temples were in Thai Danish Dairy Farm Chiang Mai and found a big brick (25x55x15 cm.) in Huay Kaew Arboretum area. These bricks use in religion site.

Evidence of ancient bricks at Moo Boo temple.

Before the ground adjustment at Moo Boon temple area. There are a lot of rubble of bricks and baked clay in Moo Boon temple area. The pagoda was demolished when the area changed to animal feeding farm. Mr. Chamlor Somjit told about the pagoda that was in Moo Boon temple was a pyramidal shape which similar to Kukut pagoda of Chamadevi, Lamphun. At that time, there were many people obtained amulet's Moo Boon temple which was Hariphunchai's amulet style. There was found stone inscription diameter 30 cm. Length 80 cm.

When dug the pond near Moo Bon temple area in 1982, expected that was boundary marker stone of Moo Boon temple. There was no evidence of the history. There was the folk tales from villagers that if followed the pig you would found a treasure. Another story told that this is the place area King Mungrai of Chiang Mai, King Ruang of Sukhothai and King Ngum Muang of Phayao rested before planning to be established Chiang Mai city. King Mungrai's queen saw the pig at the mound and it disappeared at there, so she built Moo Boon temple in this area, but no historical evidence supported. Furthermore, there was a tale told that someone saw the golden pig in sacred pond area resulted in Phra Thep Worasithajarn gave name of Moo Boon temple as "Wat Chotikunsuwannaram"

Sometimes, Moo Boon's tale mixed with legend of Suwan Kham Daeng. The legend of Suwan Kham Daeng said that there were four pigs finding food in each directions. One of the pigs was born to be Chao Luang Kham Daeng.

In history of Fai Hin temple mentioned about Moo Boom temple at the time Pa Daeng Luang temple was powerful at Doi Suthep foot hill area. Moo Boon temple is one of the meditation temple in Doi Suthep foot hill area. The temple is a place studying Buddhism text and learning meditation. Moo Boon temple was under the supervise of Pa Daeng Luang temple. Apart from Moo Boon temple, there was also another seven temples, Chang Khian temple, Pong Noi temple, Tapotaram temple, Chet Than temple, Pa Kluay, and Pho Thi Sut temple. Phra Maha Sanga Theerasangwaro noticed that there were more factor of constructing the temple.

"For instance the temples was built due to the reason to established Buddhism instead of supernatural belief. Because of this area was a sacred land according to the local supernatural belief. Person who look aftered the major river will have the position of Khun Luang (The prince). The origin of the river was the source of plentiful area of the kingdom. Does there was Khun Nam (Guardian of the water) to protected and look after the area. When Buddhism has been establishing, temple and pagoda has become holy thing and

center of belief instead of supernatural. Hence everybody respects and protect the area together. There was a folk tale said that a man who was born from animal footprint became the King of Chet Buri. The tale of the man from animal footprint would like to convey that this place is the mother land which our ancestors were born and died."

Seven streams of Wiang Chet Lin area are being sacred because they are the origin of our ancestors. Reason of construction Moo Boon temple maybe from the construction of group of temple which represented the ranking of the enlightenment: Sodabun, Sakithakhami, Anakami, and Orahanta in Buddhism. The nearby temple which are Ku Din Khao temple including San Ku temple above Doi Suthep temple were constructed in the same period. Sayan Prishanjit pointed that San Ku pagoda was built about end of 19 B.E. century to the beginning of 20 B.E. century. We found the historical objects in the belief of the temple. Hariphunchai period through Lanna period of enlightenment clearly showed during King Kue Na and Kru Ba Sriwichai.

Beside the two temples Wiang Chet Lin there was also many tales about the deserted temple. Some people can't find any evidence but many villagers have seen the miracle light of the pagoda. Native Lanna people believed that a miracle light certainly must come from the deserted temple. Moreover, the hilllover Huay Chang Khian were the paddy field of Lua people but now they were occupied by Hmong people instead.

Na Rai Luang or Na Lua from the tale.

The restoration of Tor Wiang temple, Rajamangala University Lanna case.

Rajamangala University Lanna located at ancient city include the east of ancient city. There is city wall and some moat in university area since was established Payap Technological College in 1957, so some area was demolishing earth wall and construct the building instead.

At present time Rajamangala University Lanna restored Wiang Chet Lin where under the university responsibility area. There is model scheme decide to demolish building which constructed on the wall and develop the area according to tge presevation plan. In order to Wiang Chet Lin to Chaing Mai community and the country as national heritage.

Existing Building

- อาคารปัจจุบัน
- แผนการรื้อถอนเพื่อสร้างอาคารใหม่ ภายใน 15 ปี
- แผนการรื้อถอนเพื่อสร้างอาคารใหม่ ภายใน 10 ปี
- แผนการรื้อถอนเพื่อสร้างอาคารใหม่ ภายใน 5 ปี
- อาคารปรับปรุง
- อาคารในอนาคต

ทิศเหนือ

Existing Building

- อาคารปัจจุบัน
- แผนการรื้อถอนเพื่อสร้างอาคารใหม่ ภายใน 15 ปี
- แผนการรื้อถอนเพื่อสร้างอาคารใหม่ ภายใน 10 ปี
- แผนการรื้อถอนเพื่อสร้างอาคารใหม่ ภายใน 5 ปี
- อาคารปรับปรุง
- อาคารในอนาคต

Existing Building

- อาคารปัจจุบัน
- แผนการรื้อถอนเพื่อสร้างอาคารใหม่ ภายใน 15 ปี
- แผนการรื้อถอนเพื่อสร้างอาคารใหม่ ภายใน 10 ปี
- แผนการรื้อถอนเพื่อสร้างอาคารใหม่ ภายใน 5 ปี
- อาคารปรับปรุง
- อาคารในอนาคต

MASTER PLAN 2565-2569

ทิศเหนือ

MASTER PLAN 2569

Wiang Jed Lin and Chang Kian village

Chang Kian village is ancient village. If going back to the past time during the construction of Doi Suthep temple. There is a story told that elephants circulated around this area. Therefore, this area was called “Chang Vian”.

There is another word in Lanna dialect for circulated “Kian”. For example, “Pha Kian Hua” which means headbands. After, Chang Vian changes to Chang Kian up until now.

The meaning of Chang Kian also refers to Lanna craftsman. When referring to the craftsman village where usually claimed that this village was lather community. By the word “Kian” means make it round or make it in various shapes in Thai language same as many villages that the names begin with the word “Chang” such as Chang tam (painter), Chang Chong (music instrument maker), Chang Kham (Gold Smith), Chang kadas (paper craftsman). However, there were no craftsman appear in this Chang Kian village. Even though in the ancient time, it had the wood carving factory of Mr. Vichai Pimphasert where Chang Kian villagers came to learn and worked.

The ordain hall of Changkian temple.

Changkian village formally populated near Changkian stream and intersection areas. Expanding into north further than the cemetery. It was called “Ban Hua Thong” or “Ban Hua Thung”. Beyond that point is military areas. At first, Changkian’s career are mainly in farming. They use water from Changkian stream. The field located in wide area from Changkian to Jed Yod. Including from the back side of Phu Khum Hotel to Ban Pa Ha.

Boonyuen Anonsaming, Headman claims about villager’s career that they not only farming but also finding forest product. Along Changkian Stream to Scout Camp Way until “Rai Luang” Field (Now it’s a Mong’s habitation). For example, “Tong Teung” leaves (*Dipterocarpus tuberculatus* Roxb.). It was used for wrap food or thatch the roof. The price of Tong Teung is about 6-7 Bath/basket. In addition, they also cut down and peel a tree which were sold about 6 Bath/ trunk. When red ant season has come, they finding red ant’s eggs for sell. Including to stone cracking that sells for 8 Bath/20 pibs. Moreover, they molding brick and tile to make a living.

In the part of stream using areas, mostly villagers mainly use Changkian Stream to catching crabs and fishes. Either they use fishing rod or drunken fruits to catch. Mr.Boonyeun said that this stream has much clear water. It also deep and wide. When it overflows, they have to ride a buffalo to cross. Sometime, villagers go to catch a goby at Huaykaew Stream.

In Vieng Jed Lin part, He claims that, there’s a flowing sacred spring water. Some people go to Moo Boon Temple to unearth amulet for sell. This temple’s amulet reputation caused an expensive price. Maybe that’s “Phra Kong”. Once he had own Phra Kong Dang when he filled the land. Someone found it in grave at Changkian Cemetery and sell him about 5 Bath. After that, Communist insurgent want to buy it at 800 Bath. He sold it due to the fact that money in former is difficult to find and he didn’t know its value. Maybe the price is raise to hundred thousand Bath in nowadays.

According to storytelling, Changkian villagers make a living along Changkian Stream to the top of Khun Changkian Mountains. Because of there is an old field that used for buffaloes feeding when free from farmings. It was called “Na Hai Luang” or “Na Lua”. They also finding forest’s product to consume in this areas. But they usually not walk into the back side of the forest. Children were prohibited by elders to get into those areas. Caused by they afraid that the ghost will sicken their child. Mr.Sukasiam said.

Auntie Ruenkaew Anontayee told that when Grandma Ta back from finding forest products, she saw a golden pig near the deserted temple in the way back home. She tried to catch it but not success. So people named these area as “Moo Boon” Temple.

Moreover, this area including in Rmutl University to Rambai Barni, Queen Consort of King Prajadhipok of Siam (Rama VII)’s areas. Often used for villager’s rising buffalos’ area.

Soi pranang, the name of the rane comes from Queen of King Rama VII.

She also said that Changkian villagers usually not get into the northern part of Vieng Jed Lin. Because of there are a lot ghosts. Afraid to go there alone. At least, they go from 1st street, Scout Camp Way to Phra Nang Road only.

The picture of Queen Rambhai Barni of King Rama VII.

According to the hearsay of villagers and Mr. Jamloh Somchit, senior lecturer of Rajamangala University of Technology Lanna, who came to live there since the establishment of Technical College. He also told that later, the area was pioneered and preempted by people who live in the city. Karen people who followed with Kruba Srivichai to build the way to Doi Suthep came to live in Wiang Nhue together with Doi Tao people who fled the flood also lived in the outside of Wiang Jed Lin.

“They thought me being crazy” Mr. Jamloh said because he lived in the area where nobody dared to live there.

Mr. Jamloh somchit described about Wiang Jed Lin at a certain time. After, the close of Mahadleaklaung School, the area in Wiang Jed Lin became the area of state property. The area users were Department of livestock by growing grass and planting corn for animals feeding since this area was far from the community and city.

After that, Technical college had requested to use a small piece of land in Wiang Jed Lin (the east of Wiang Jed Lin) and start with the construction of building thatched the roof with tong teung leaves. It was the factory training building. Some went to study at Chaeng Hua Rin at war volunteers building (Asa songkram building).

The college considered that the space of the collage was narrow. Therefore, the collage sent a demand to ministry of Interior for requests to use the area from the east to Chiang Kian stream to use that space as university location at that time. For the area that had raised animals was replaced by used as the university.

As for the nearby area were a private area that was occupied and traded out. In some parts also used as agricultural area of Mr. udomsit komolpakdee. Later, in 1973, His majesty King Bhumibol Adulayadej (King Rama IX) gave the royal strawberry sprout to framers in the Chang Kian village. The strawberry has been planting widely.

From Chang Kian village to Jed Yod village include the north of Jed Yod village. Considered as the beginner who growing strawberries in Chiang Mai but afterward, Jed Yod villager abolish it.

Ancient remain was found around Wiang Jedlin. Mr. Jamloh Somchit said that there are many old temples outside Wiang Jedlin such as Wat noy that situated at the northwest of Wiang Jed Lin still has brickbat and no one lives there. In so I Phranang before uphill there were 3 pagodas and the north area of city before turn left. There is “Wat Kukao” inside Chiang Mai Zoo, Wat Moo Boon in the city, moreover there are temple ruins in Chaing Mai University such as entrance of university and religions auditorium.

In addition atmosphere of Wiang Jedlin can made famous Lanna artist, for example, Mr. Jarun Manophet. Mr. Jarun Monaphet (studied here in 1966) who was the composer of thesong “Ban Bon Doi” In 1971. When Mr. Jarun Manophet studied accounting with Mr. Jamloh somchit and learned about composing song. He was surrounded by nature of Wiang Jedlin including sound of waterfall and wind blow so he had composed the song name “Lailao”. Many years after he graduated, he came back to visit Mr. Jamloh Somchit in winter. He saw people grilled and ate grilled-sticky rice afterthat, he had written “Ban Bon Doi” song.

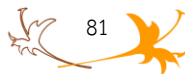
The song said that

“...บ้านบนดอย ไม่มีแสงสี

Houses on the mountain with no light

ไม่มีทีวี ไม่มีน้ำประปา

With no TV with no tap

บ่มีโฮงหนัง โฮงนวด คลับบาร์

With no cinema massage club bar

บ่มีโคล่า แฟนต้า เป็ปซี่

With no Cola Fanta Pepsi

บ่มีเนื้อลัน ผัดน้ำมันหอย

With no meat stir fried with oyster sauce

คนบนดอย ชอบกินข้าวจี๋

Mountain villager like eating grilled sticky rice

บ่มีน้ำหอม น้ำปรุงอย่างดี

With no luxurious perfume

แต่หมู่เฮามี ฮีม มีน้ำใจ”

But all we are hmm we are kind

Furthermore 4 songs of Technical College are well known around Chang Kian village and Rajamangala University of Technology Lanna students know Wiang Jedlin from these songs.

Wang Jedlin song is a song that make people know Wiang Jedlin more. This song was composed during Mr. Jamloh Somchit economic class. Mr. Jamloh Somchit told story of Wiang Jedlin for students and asked the students to write the song lyrics or poetry. In the end Ms. Aurapan’s song was chosen.

The song was composed by Mr. Jamloh Somchit and sing by Suntaraporn music band.

The other songs was composed by Mr.Sarmphop Chernthongchai. At first, “Kruba Srivichai” song that he wrote in poetry. After that, he changes the title into “Tarm Kwam Fun”(follow the dream).

In addition, He changes the title again as “Wai Sa Kru Ba Jao” (worship to his venerable Kru Ba). Including, edits some lyrics and adds a melody by Kru Aua Soonthornsan.

About another two songs are technical college's march and a royal Thai folk song. Mr. Jamloh said that these songs were composed by he told the story of Vieng Jed Lin and Technical college to Kru Aua Soonthornsanan. When he performed at Jintusanee Theatre.

When institute's song was released. Every song told about Vieng Jed Lin story. Mr. Jamloh, who studied about that and he wondering "How do we make people know Vieng Jed Lin more?" This is also Vieng Lua and local people are Lua. This song still was on this day. So they told the story to Suntaraporn music band and composed into the song

Villager told about Wiang Jed Lin legend.

To summarize

Wiang Jed Lin is ancient city that different from other city in Chiang Mai-Lamphun. The city that full of legends and stories. There are a few documents about history so it makes more fun and challenging searching. From now on when we restore Moobun Temple while search the stories. We believe the history of Wiang Jedlin and Lanna will progress and it should be the one part of teenager to searching and giving life to Wiang Jed Lin as well as preserve Wiang Jed Lin for being progenitor of Chiang Mai.

About the writer

Name: Saknarin Chao-ngiw

Position: Educator

Affiliation: Cultural Studies center,Rmutl

Education: Bachelor's Degree of Art History (Minor in language and folk culture) Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University

Research: - Tourist center's potential development in cultural along Mekong River ways.
- History and tea leaves Lanna culture
- Area development in art and culture filed

Compiled document: The symbols of Rajamangala

Articles: - Wiang Jed Lin journal

- Chiang Mai legends and the western city

- Article "the Lanna temple servant" on Hom Phaya 30 year's book of

Mahachulalongkornrajavidyalaya University ChiangMai Campus.

- "Thai circle dance and reflection of changing value of Lanna people" article on

Art and Culture magazine 2nd Vol.1, 2560 B.E., Art and Culture Center of ChiangMai Rajabhat University.

Award: Outstanding local Thai dialect User, 2561 B.E.

Email: saknarin@rmutl.ac.th

ศูนย์วัฒนธรรมศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

๑๒๘ ถ.ห้วยแก้ว ต.ช้างเผือก อ.เมือง

จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

โทรศัพท์ ๐-๕๓๙๒-๑๔๔๔ ต่อ ๑๖๐๒

Email: rmutlculture1@gmail.com

Website: <http://culture.rmutl.ac.th>